

A X-A EDIȚIE A FESTIVALULUI NAȚIONAL DE SATIRĂ ȘI UMOR “POVESTEA VORBII” RÂMNICU VÂLCEA

Ion MICUȚ

Acest eveniment cultural de importanță națională s-a desfășurat în perioada 30-31 oct. 2015, fiind organizat prin contribuția logistică și financiară a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea și a Primăriei Municipiului Rm. Vâlcea. Tot în calitate de organizatori și-au adus contribuția

Uniunea Epigramiștilor din România și Clubul Umoriștilor Vâlceni.

Actualul festival a propus umoriștilor din țară și străinătate două secțiuni și anume: epigramă cu teme: “Uniți în cuget și ... nesimțiri” și “Unde este vorbă multă, acolo e treabă scurtă”!, precum și fabulă, pe tema: “Din lumea apicolă”.

La actuala ediție jubiliară au trimis lucrări peste 60 de epigramiști din România și Republica Moldova, iar juriul a fost alcătuit din: George Corbu, președinte al UER, prof. univ. Ștefan Cazimir, Nicolae Dragoș, poet, scriitor și ziarist, membru al Uniunii Scriitorilor din România, Nichi Ursei, președintele C.U. Vâlceni, precum și referentul teatral Bogdan Popian din partea CJCPCT Vâlcea.

Deschiderea oficială a festivalului s-a făcut în sala expozițională a Muzeului Județean de Artă “Aurelian Sacedoțeanu” Vâlcea, în prezența a 20 de participanți din țară care au fost selectați în vederea premierilor și a aproximativ 60 de vâlceni, iubitori ai acestui gen de literatură umoristică.

Cuvântul de deschidere și de întâmpinare a publicului a fost oferit de doamna profesoară Elena Stoica, director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, care a vorbit despre începuturile festivalului vâlcean, care s-a desfășurat neîntrerupt din anul 2006.

Cu toate că au fost și dificultăți de ordin financiar, s-a obținut sprijinul esențial din partea primarilor care s-au aflat

la conducerea Primăriei Municipiului Rm. Vâlcea, așa că valoarea culturală a crescut pe parcursul celor zece ediții. La Rm. Vâlcea au venit și au fost premiate personalitățile cele mai importante din umorul românesc, multe dintre acestea fiind și membri ai Uniunii Scriitorilor din România. Începând cu ediția a II-a fost prezent permanent domnul George Corbu, iar de la a III-a ediție au fost cooptați profesorii Ștefan Cazimir și Nicolae Dragoș.

A luat cuvântul și George Corbu, președinte al UER, care a menționat că festivalul de la Rm. Vâlcea s-a afirmat cu succes și s-a impus în pleiada celor 25 de festivaluri care se desfășoară anual în România și Republica Moldova. Un rol foarte important în susținerea manifestărilor l-a avut doamna Elena Stoica prin eforturi și demersuri deosebite la instituțiile administrative ale județului, pentru organizarea și susținerea financiară a unui eveniment cultural de o asemenea însemnătate, fiind prezentă permanent la fiecare ediție, îngrijindu-se ca participanții să cunoască și locurile cele mai importante ale acestei zone geografice, prin punerea la dispoziție a unor mijloace de transport.

Pentru această activitate i s-a înmănat acesteia, ca semn de prețuire și recunoștință, o Diplomă de Onoare din partea UER, cu prilejul aniversării a 25 de ani de la înființarea acestui for cultural național.

Totodată domnul George Corbu a evidențiat meritele organizatorice, pasiunea și eforturile, de multe ori materiale, ale domnului Nichi Ursei, președinte al CU Vâlceni, care este, de asemenea, unul dintre epigramiștii de frunte ai țării, obținând zeci de premii la festivalurile din țară.

În prelegerea sa, domnul Nicolae Dragoș a arătat că a venit de mai multe ori pe an în ultimele două decenii, ca membru al unor jurii literare, invitat la diferite evenimente artistice și culturale, dar cel mai important este acest festival, unde participă creatori de seamă în domeniul genului umoristic.

În cuvântul său, domnul Nichi Ursei a subliniat că doar prin puternica personalitate a doamnei Elena Stoica și sprijinul său necondiționat a reușit să organizeze cele zece ediții

ale Festivalului Național de Satiră și Umor și că are în intenție de a edita o carte care să cuprindă lucrările premiate la cele 10 ediții, subliniind că au fost prezente la Rm. Vâlcea, elitele umorului românesc.

În continuare, epigramiștii participanți la festival au recitat din lucrările personale, bucurându-se de aprecierile și aplauzele publicului vâlcean.

În partea finală a primei zile, a fost oferit un spectacol de romane și poezie susținut de orchestra „Rapsodia Vâlceană” a CJCPCT Vâlcea, dirijată de Gheorghe Iordache și de actorii ai Teatrului “Anton Pann”, respectiv soliștii vocali Cristina Udrea, Alin Pavlescu, Mioara Raica, Dumitru Miuță; Gh. Cărbunescu, instrumentiștii Ionuț Puia, Andrei Rizoiu, precum și actorii Lidia Stratulat, Cristian Alexandrescu.

În cadrul cinei amicale s-a organizat un concurs epigramatic pe rime date, dotat cu premii în lichide captivate în sticle decorative.

În dimineața zilei de 31 oct. 2015 a avut loc a doua festivitate în sala Primăriei Mun. Rm. Vâlcea în prezența vice-primarului Vasile Cocoș. Aici au fost lansate două volume aparținând autorilor: Nicolae Dragoș - „De toate culorile”, cuprinzând peste 600 de epigrame și Constantin Tudorache - „Ce-ai scris tu azi, eu am citit ieri”, referitor la critica și analiza epigramistică.

Asupra celor două volume au luat cuvântul: Soare Ion, Nelu Barbu, George Corbu, Petre Gigea Gorun.

În cadrul oficial i s-a înmănat de către George Corbu, poetului Nicoale Dragoș, carnetul de atestare a calității de membru al UER.

A urmat apoi recitalul de umor al unor membri ai Clubul Umoriștilor Vâlceni: Ion Tălmăciu, George Achim, Gheorghe Poșircă, Nelu Barbu, Tretelnischi Georgeta, Nicolae Ghinoiu, Elena Dumitrașcu, Gheorghe Ionescu, Ion Micuț.

Tuturor membrilor clubului vâlcea li s-au înmănat de către domnul George Corbu, diplomele oferite cu prilejul aniversării a 25 de ani de la înființarea Uniunii.

(continuare în pag.3)

RÂMNIC INTER FEST EDIȚIA A V-A

LUIGI PIRANDELLO

„ȘASE PERSONAJE ÎN CĂUTAREA UNUI AUTOR” TEATRUL ARIEL RÂMNICU VÂLCEA

Simion PETRE

Există o manie a modernității prezentă la sfârșitul de secol XIX și începutul secolului XX prin care toată lumea caută să-și exprime ideile, să-și arate faptele, să arate că există în spiritul acesteia; însușire, din toate timpurile, specifică activității constructive a omului... Unele dintre aspectele acestei modernități, în știință și tehnică, chiar și în artă, este descoperirea zborului la om, deplasării mecanizate, deplasarea în viteză... Mutația de bază în artă, apelând la modernitate, este că totul există gata făcut în natură, omului, nerămânându-i decât să dezvăluie-descopere ceea ce-i trebuie mai mult și mai bine. Cu alte cuvinte, produsul ar exista virtual, autorul său trebuind a fi căutat, căutată tehnologia de producere a acestuia. Idee buclucașă. În Renaștere, totul a pornit în Renaștere (totul, însemnând ceea ce a fost mai bun la sfârșitul secolului XIX: zborul și deplasarea mecanică, deplasare prin forța focului), au fost efectuate primele cercetări și încercări de către Leonardo da Vinci-zborul și Galileo Galilei cu a sa mecanică a universului.

Michelangelo, în Renaștere, și Constantin Brâncuși în secolul XX spun, amândoi, că în blocul de marmură există opera de artă, sculptorul, netrebuind decât să o dezvăluie...atribuind sculptorului doar calitatea de tehnolog, estetul-filosoful, rămânând Natura, imensul Dumnezeu...așa au spus ei!

Spre sfârșitul secolului XIX artele încep să decadă, însă profesorii de la Conservatorul din Paris inoculează studenților din afara Europei Centrale și de Vest specificul muzicii popoarelor lor, astfel, apărând școlile naționale de compoziție. Ca și cum le-ar fi spus: ce să mai creați peste marii clasici? Nu vă rămâne decât muzica specifică națiunii voastre! Deci, tot un fel, de fapt, că produsul există și autorul urmează să-l dezvăluie!

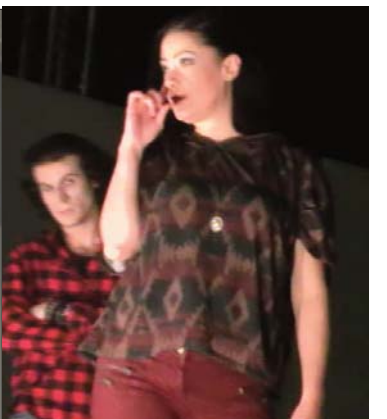
Alții au fost mai tranșanți! Picasso și Schöenberg au declarat moartea artelor, dar Luigi Pirandello, mai elegant, în teatru, împingând ceva mai în adâncul secolului XX „moartea” teatrului tradițional, vine și declară că două lumi sunt viabile: lumea personajelor, reală, și cea a autorilor de teatru, virtuală dacă nu ireală... Viziunea lui Pirandello este un act de îndrăzneală, care ține de modernitate, întrucât ea prevede că arta va fi punct important în viitorul lumii, arta prin care tehnologul va ști să descopere personajele-produsele care să-l pună pe el în lumină viabilă...prin care să se redescopere realitatea convenabilă.

Autorul-creatorul trebuie să aibă posibilitatea, talentul de

a pune în lumină personajul care este produsul unei realități, mărita realitate! desigur nu este ușor. Precum opera de artă sculpturală există în orice bloc de marmură, așa și în oricare clipă a vieții, lumii, scenei cotidiene, există personajul de teatru, reducând totul la ideea că viața însăși este un imens teatru! Piesa de la Ariel, montarea regizorului Ștefan Iordănescu, este foarte bine drămuțată, încât pare, în contextul acestor idei, că personajele sale, actorii Arielului, s-au născut pentru aceste roluri, desigur, arătând că fiecare și-a intrat bine în rol...printr-o lecție uluitoare a mișcării scenice, decorului-mobil, prezența temperată și imagistică a sunetului! actorii-personajele de la Ariel-părând a fi desprinși dintr-o imensă scenă-teatru-în care, culmea, nu mai este necesar autorul, regizorul fiind și autor!...auzim bine? Parcă nu demult discutau, la Râmnicu Vâlcea, teatrologii, la Festivalul „Goana după fluturi”, cum că noul teatru este cel al “regizorului autor și nu al autorului de teatru”...Iată, este elocvent rolul lui Gabriel Popescu în relația personaj-actor, care, la interval de câțiva ani buni, după interpretarea lui Cațavencu din „O scrisoare pierdută” și acum pe cel al Tatălui din piesa lui Pirandello, ne arată că teatrul ca artă constă în faptul (ca și în muzică-interpretul) că actorul poate recrea piesa, conferindu-i valențe noi. Normal în noul context al teatrului care există „sine qua non” de tehnologia piesei de teatru, de autor, era normal ca regizorul să-și depene povestea fără cortină, fără scenă separat de spectatori, ci împreună, părând că totul se desfășoară dezvolt...Desigur în căutarea noului cu tot dinadinsul noul scenariu, va fi mai bun dacă se va elimina violența (vezi piesa Teatrului Evreiesc, din Festival, în care simți respectul colosal pentru spectatorul stăpân-uluiitor!), și zgomotele la fel, tăvălelile și scenele obscene...Să lăsăm radioul moderat și tehnologia să suplinească ceea ce nu trebuie arătat, dacă aceasta este violența sau pornografia, și să nu expunem actorul prea mult judecății colective...Izbiturile, tăvălelile, țipetele care se văd pe scenele de provincie, nu trebuie să mai aibă loc, desigur, este nevoie de decență... Nevoie este mai mult ca oricând să se reevalueze arta rostirii-dicția scenică. El, teatrul, trebuie să evite încurajarea, mai ales acum, predicției lui J.P.Sartre asupra viitorului! ca o lume a violenței, sexului și crimei! Destul. Ne-am plictisit timp de douăzeci și cinci de ani de acest capitalism impropriu după socialism...De liberalism necreștin, care, uite, ce face din Vest, acum, celebra lume civilizată a Vestului, care se închină la dumnezei străini. Da, acum, o imagine îmi persistă în ochii minții, din filmul lui Serghei Eisenstein, „Crucișătorul Potemkin”, cea în care o mamă disperată scapă căruțul copilului în josul imenselor trepte...Ce timp, care duce inevitabil, înapoi!

„Cele șase personaje intră în scenă într-un grup compact toate îmbrăcate în negru ca într-un cortegiu funerar. Fețele lor sunt iluminate de jos în sus conferindu-le o imagine spectrală; la asta contribuie și stratul de pudră albă specific actorilor de

bâlci. Suflul straniu al grupului și povestea lor incitantă îl face pe regizor să accepte propunerea - în plus ideea de-a deveni deopotrivă autor adaugă orgoliului său de demiurg al scenei. De unde vin aceste ciudate personaje, dacă nu din *Theatrum Mundi* - rătăcite de autorul lor ies pe o ușă și intră pe alta într-o încăpere greșită. Dar *lumea e mică*, pentru că și aici se joacă tot o piesă a lui Pirandello - unde se vorbește despre *Jocul rolurilor* - deci personajele sunt în cele din urmă poftite înăuntru. Scena cu un podium înalt pe care se mișcă actorii, cu draperia din spatele căreia se teleportează magic *Madame Pace*, spectatorii strânși în jurul podiumului trimit la *comedia dell'arte*. Dar libertatea jocului este doar aparentă. Actorii trebuie să se supună indicațiilor de regie și legilor personajelor și mai ales să intre în realitatea lor. (...) Regizorul acceptă personajele și titlul de autor dar teatrul are rigorile lui; el este un templu al creației unde nu pot oficia decât preoții lui. Personajele protestează pentru că vor să-și joace propriul rol - nu admit distanța între realitatea textului și cea a interpretului. Nici ele, nici regizorul nu sunt mulțumiți de jocul actorilor. Repetiția continuă la nesfârșit fără nici o soluție concludentă. Regizorul intervine și joacă demonstrativ rolul tatălui incestuos cu fiica vitregă în casa de rendez-vous a *Madamei Pace*. Actorii protestează la rândul lor pentru că nu pot juca în afara unui text. (...) Paradoxul se desprinde din însuși textul personajelor ce-și afirmă o realitate dincolo de iluzia creației: *Quella che per loro è un'illusione da creare, per noi è invece l'unica nostra realtà*. Realitatea în artă nu este una singură, ea se modifică cu fiecare montare sau chiar interpretare (forma inițială, brută, conține o infinitate de forme finale, finite n.a. C A M). (...) *Textul se află în noi* ne spun personajele, devenind proprii lor autori. Ideea se concretizează în final, când într-un mod neașteptat, după eșecul punerii în scenă a episodului dintre fata vitregă și tată în bordelul *Madamei Pace*, fetița se îneacă în fântâna din grădină și băiatul se împușcă. Participanții dramei comentează bulversați incidentul menit să suprapună realitatea ficțiunii: *Ma che morto! Finzione! finzione! Non ci creda!* “*Ma che finzione! Realtà, realtà, signori! Realtà!* Actorii, regizorul-autor, personajele, audiența își transferă rolurile de la unul la altul pe marea scenă a lumii până la epuizare într-o *repetiție* continuă ce dă cont de aspectul iluzoriu, ciclic și adesea lipsit de sens al vieții. Regizorul-demiurg, contrariat de propria creație comandă electricianului să stingă toate luminile - repetiția a luat sfârșit. Bâjbâind prin întunericul haosului ce precede creația, Marele Regizor se roagă electricianului să-i lase totuși un licăr de lumină să poată ieși din *scena lumii*: *Lasciami almeno accesa una lampadina, per vedere dove metto i piedi!* (**Theatrum Mundi** sau *Șase personaje în căutarea unui autor - Six personnages en quête d'auteur*, Roxana PAVNOTESCU, noiembrie 2014, wikipedia, 31 10 15).

LUIZA BORAC - RECITAL - ROMÂNIA - RÂMNICU VÂLCEA

După recitalul susținut marți 20 octombrie 2015, încântat de ceea ce am văzut și auzit, presat de timp ca să pot fi prezent la spectacolul de teatru susținut de Teatrul Evreiesc de Stat, având-o pe Maia Morgenstern în rolul principal, i-am scris o scrisoare electronică minunatei artiste Luiza Borac, care reușise să transforme sala de la Lahovari a Filarmonicii într-un templu al artei muzicale, al pianului! „Felicități pentru cele două seri. La recital, nu am putut rămâne decât patruzeci de minute. Recitalul, atât cât l-am urmărit, a arătat cât de minunată este muzica, instrumentul dumneavoastră, pianul. Au fost momente fascinante. Am înregistrat primele două mișcări. Vă rog să-mi trimiteți lista lucrărilor, în ordinea interpretării, nesiguranța, nepermițându-mi să presupun lucrările, mai ales, când am plăcuta posibilitate să comunic cu dumneavoastră, desigur, dacă se poate. Pentru recenzia aș avea nevoie de toate lucrările; pentru secvențele filmate, pe care vă cer permisiunea de a le promova ca informație în presa video! Îmi ajung doar primele două...”

*

Luiza Borac are o carieră muzicală strălucită nu numai pentru scena românească, dar și pentru întreaga lume, în ultimii douăzeci de ani fiind mesagerul muzical numărul unu, românesc, în Europa de Vest, prin concertele susținute și stabilirea ei în Germania; unde activitatea muzicală interpretativă se îmbină colosal cu cea discografică, și...științifică, Luiza Borac, obținând titlul de doctor în muzică. În seara concertului Luizei Borac la Filarmonică, 19 octombrie 2015, pianista ne-a prezentat ultimul său album, *Chants nostalgiques (new CD)*: (“superb sound” Fanfare, “a veritable tour de force” Gramophone, “perfekt” Piano News). Pentru noi vâlceni, Luiza Borac este însăși expresia muzicii fiindcă în conștiința fiecăruia ea este prezentă, iată de douăzeci și

opt de ani. În 1987 Luiza Borac susținea un prim concert seara (27 septembrie, ora 18, Sala de Consiliu a Consiliului Județean!), de maestru, în acompaniamentul Orchestrei simfonice din Craiova dirijată de Modest Cichirdan, și el vâlcean, acum, marea artistă susținând două concerte, luni și marți, cele din 19 și 20 octombrie... Concertul de Mozart fiind dirijat de Theo Wolters (Olanda).

*

Programul îndrăgitei pianiste a cuprins lucrări de Bach-Lipatti - 2 Arii: „Weil die wollenreichen Herden” și „Schafe können sicher weiden” (Cantata BWV 208), W. A. Mozart - Rondo KV 485 Re major și Rondo KV 511 la minor, Maurice Ravel - Suita „Gaspard de la nuit” (Ondine, Le Gibet, Scarbo), Enescu - „Rapsodia Română” nr. 1 op. 11 La major...Un program care face cinste oricărui pianist matur și care i-a dat prilejul interpretei noastre să-și etaleze întreaga gamă de mijloace tehnice și artistice, întreaga cultură! care au făcut din Luiza Borac un artist pe măsura locului ocupat în ierarhia mondială.

Joahann Sebastian Bach (1685-1750) se trage dintr-o familie de muzicieni de marcă, și înainte de nașterea sa, dar și după moarte, continuând tradiția, reprezentând în arta sonoră tot ce este mai echilibrat, mai solid, mai frumos-întremat; muzica lui, părând a fi o continuă construcție care nu se sfârșește niciodată... Opusurile lui Bach sunt dominate de un estetic aparte, indefinibil doar prin mijloacele sunetului, și se bazează pe un continuo nedisimulat, constant, construit treaptă cu treaptă și simulând infinitul, de parcă muzica sa ar fi stat la baza întregului eșafodaj la construirea Coloanei

Infinitului de la Târgu Jiu, autor Constantin Brâncuși. Se pare că această muzică, stilul ei, i-a fost insuflat genialului compozitor chiar din ceruri, posteritatea, afirmând despre muzica lui Bach, despre el însuși, că a ajuns la Dumnezeu. O aritmetică a sunetului muzical bine organizat, temperat, un sunet foarte aproape de stiul popular al timpului, turingian, în același timp cu multă încărcătură științifică! acest stil și melos, rezistând timpului, mai bine ca oricare altul, muzica lui Bach având prin excelență caracteristica de modernitate... „Bach nu s-a rupt de viața omului și de idealurile sale. Vastitatea și diversitatea temelor bachiene, clocotul mereu viu al muzicii sale îndreptătesc cuvintele lui Beethoven: *Nu pârau, ci ocean trebuia să se numească*” (în germană, Bach=pârâu) (BACH Johannis Sebastians - Larousse. Dicționar de Mari Muzicieni, Univers Enciclopedic).

Dinu Lipatti (19 martie 1917, București; d. 2 decembrie 1950, Geneva) este unul din marii interpreți de pian, din interbelic, geniul său întinzându-se și asupra lucrărilor de compoziție și pedagogie...În interpretarea-recitalul de marți seara Luiza Borac ne arată întrucâtva înclinația, sensibilitatea ei pentru muzica de aleasă condiție! partituri de pian moderne, Bach, Mozart, Ravel, Enescu, Lipatti!... toți pianisti-organiști pursânge care au ridicat cota acestui instrument, la vremea lor, pe cea mai înaltă treaptă a evoluției...Se poate lăuda pianista noastră că are posibilitatea ocupării unei poziții privilegiate, seniorială, pe această scară a interpretării, înțelegerii la vârf a muzicii românești (Enescu, Lipatti) de mare spiritualitate!

pcickirdan

(urmare din pag.1)

A X-A EDIȚIE A FESTIVALULUI...

A luat cuvântul și profesorul Nicolae Dinescu, realizator TV, care a adus la cunoștința celor prezenți că în săptămâna premergătoare a anunțat despre acest eveniment, având ca invitați pe Nichi Ursei și Nelu Barbu.

A urmat Festivitatea de premiere după cum urmează:

La secțiunea epigramă: marele premiu - Gheorghe Băllici - Chișinău; premiul I - Constantin Tudorache - Ploiești; premiul II - Valentin David - Orăștie; premiul III - Alexandru Hangau - Brăila; mențiune au primit: Constanța Apostol - Galați, Laurențiu Ghiță - București, Daniel Ionuț Țucă - Constanța.

La secțiunea fabulă: premiul I - Ananie Gagniuc - Constanța; premiul II - Nicolae Bunduri - Brașov; premiul III - Lică Pavel - București; mențiune - Vasile Larco - Iași.

Totodată au fost oferite și următoarele premii speciale: Corneliu Zeană - București, din partea Academiei Olimpice, Filiala Vâlcea; Petre Gigea-Gorun - Craiova, acordat de Clubul Umoriștilor Vâlceni; Ion Toderașcu - Vaslui, acordat de revista „Țânțarul”; Elena Leach - Bistrița Năsăud, acordat de Societatea Culturală „Dor - Dragoș Vrânceanu”.

Redăm mai jos o parte din epigramele premiate la acest festival:

Ședințomanii

Gheorghe BĂLICI

Fac o ședință de-nceput
Cu planuri unde vor s-ajungă
Și, cum nimic nu au făcut,
Se strâng în una mult mai lungă.

Experiența vieții

Constantin TUDORACHE

Am învățat, trecând prin veac,
Din traiul ăsta în comun,
Că multe treburi nu se fac
Și multe vorbe nu se spun.

Pragmatism

Valentin DAVID

Prea multă vorbărie-i de prisos
Experiența-a luat-o înainte;
Mai ieși cu un picior în dos,
Decât cu amândouă înainte.

Celor ce ne conduc

Alexandru HANGANU

Când alții Golgota o suie
Pe ei destinul îi ferește,
Că fug ca dracul de tămâie

Când bunul-simț îi urmărește!

Turistică

Daniel ȚUCĂ

Pe turistul ce l-ascultă,
Ghidul prompt îl lămurește:
Unde este vorbă multă,
România se numește.

Uniți la greu

Laurențiu GHIȚĂ

Știindu-se cu simțul datoriei,
Români, ca și marile popoare
Stau strâns uniți în jurul primăriei,
... Atunci când se alocă ajutoare!

Aleșilor

Constanța APOSTOL

Când demnitatea n-o corupe banii
Și îți unești mandatul cu sârmanii
N-ai cum să fii vreodată liniștit
Când simți durerea celui necăjit!

Parlamentarii

Corneliu ZEANA

Pretind salarii peste fire
Și-i greu să le găsec vreun rost:
Sunt unanimi în nesimțire,
La cuget însă, stau cam prost.

Prea multă vorbărie

Petre GIGEA-GORUN

M-a-ntâlnit să-mi ceară-un sfat,
Pentru-o treabă ce-l durea;
Două ore-a demonstrat
Fără să-nțeleg ce vrea.

Unui curtezan, după o aventură

Ion TODERAȘCU

Ea-i șoptește amical,
Mângâindu-l fin pe burtă:
Când ești bun de papagal,
S-ar părea că... treaba-i scurtă!

Scurgeri

Elena LEACH

Apar curente noi în țară
Și-averile se scurg afară,
Corupții declarând unire...
În cuget și în nesim-ire!

ION MICUȚ

„Epigrame de sezon - iarna “

Troienele de altădată

Mai dă-ne Doamne o zăpadă
Și cu nămeții înghețați
Și s-așteptăm cu toți la coadă,
Pachete pentru sinistrați.

Odă oștirii române

Cât e iarna de geroasă,
Cu nămeții peste casă,
Nu ne plângem, nu ne pasă,
Că armata e cu noi!

Siberia română

Avertizând că iarna vine,
Rugina cade peste vii,
Pe câmpul vast cu bălării,
Dar și pe fabrici și uzine.

Mobilizare

Când a venit zăpada mare,
Sătenii s-au unit, în fine
Și au făcut cum știu mai bine,
Direct spre cârciumă cărare!

Unde-s nămeții de odinioară?

Spuneau sătenii cu regrete,

Că nu-i o iarnă-adevărată
Și n-au primit ca altă dată,
Remorci cu lemne și pachete.

Dar la anu' ?!

Afară-i viscol și polei
Dar la Crăciun am o speranță,
Sacrific porcul de faianță
Că am în el vreo zece lei!

Cutezătorii

Vre-o șapte, opt săteni semeți,
Săpând tunele prin nămeți,
S-au dus cu toți la magazin,
Să-și cumpere țigări și vin.

Ajuutor!

În satele sub nea blocate,
S-au dus vagoane cu bușteni,

Pe care foarte mulți săteni,
Le-au refuzat că nu-s tăiate.

Revoltă

Mergea ciobanul încruntat,
Prin ger cu cizmele de gumă ;
De frig, le înjura de mumă,
Că vara l-au înfierbântat.

Panseau

O crăciuniță, în ajun,
L-a părăsit pe moș Crăciun
Că este doar un surogat,
Ea vrând un moș adevărat.

În decembrie

L-a vizitat o crăciuniță,
Pe un nabab din cei trei sute,
Cu dragoste, să îl ajute,

Atunci când șade pe oliță.

Troieniții

Sub zăpadă sinistrații,
Au cerut cu disperare,
Să le facă azi soldații,
Către cârciumă cărare.

Sacrificiu

Fost-a iarna cam geroasă,
Pentru stat, prea generoasă,
Că mulți vârstnici decedară
Și bugetul îl salvară.

Cod portocaliu

Într-un sat înzăpezit,
Strigăte s-au auzit:
Ajutor, salvați-mă,
Faceți drum la cârciumă!

VIRGULA, SEMN DE PUNCTUAȚIE BUCLUCAȘ

Dumitru VLĂDUȚ

Dintre semnele de punctuație, cele mai multe încurcături, cu urmări nefaste, se pare că le creează virgula. Deși i-au fost consacrate multe articole sau capitole în lucrări ce aveau ca subiect punctuația, folosirea ei greșită sau, dimpotrivă, omiterea ei continuă. Este vorba fie de necunoașterea unor reguli gramaticale, fie de ignorarea lor, fie de un *lapsus calami* sau de erori de tehnoredactare când autorul manuscrisului are dificultăți a le corecta. Admitem dictonul „Errare humanum est, perseverare diabolicum”. Mai grav este disprețul declarat al gramaticii pe care l-am văzut uneori în spațiul public românesc, gramatica devenind un „mofft”.

Mă voi referi de aceea la începutul acestui articol la primejduirea sensului prin folosirea greșită sau ignorarea virgulei. Reiau unele din constatările asupra acestui aspect la care am ajuns în cartea pe care am publicat-o în acest an, *Tranziția și incertitudinile limbii*.

Importanța acestui semn de punctuație e dovedită între altele și de exigențele scriitorului român Ion Luca Caragiale, numit de aceea și „Moș Virgulă” și care spunea despre un ziarist următoarele: „Cinstea și gramatica îl fac pe jurnalist”.

Fetișii valorilor economice, financiare sau materiale ar putea afla că nici simpla virgulă nu e de disprețuit, ea putând să încurce serios unele afaceri. Într-o carte publicată în 2007, *Punctuația în publicistica românească*, Mariana Cernicova Bucă, o cunoscută reprezentantă a mass-mediei timișorene, amintește cum o virgulă în documentele vamale americane a adus fiscalului prejudiciu de 50 de milioane de dolari din cauza egalării ca preț a tablei de fier cu fierul obișnuit în ta-rifele publicate. Juriștii se pot întâlni de asemenea cu situații extrem de neplăcute prin folosirea greșită a virgulei. Aceeași autoare, Mariana Cernicova Bucă, citează situația invocată de Anatol Ciobanu în *Punctuația limbii române*, o reluare, de fapt a unei sentințe judecătorești în imperiul rus evocate de academicianul Anatoli Koni. În această sentință judecătorească formulată „a se executa nu se poate a grația”, punerea virgulei după „a se executa”, nu după „nu se poate”, a avut drept urmare condamnarea la moarte a unui nevinovat. Se vede că autocrațiile nu își puneau probleme de gramatică, situându-se deasupra acesteia, deși exista de mult timp avertismentul cunoscut „Caesar non supra gramaticos” („Împăratul nu-i deasupra gramaticilor”), dat de un arhiepiscop împăratului Sigismund al Germaniei (1368-1437), în urma opiniei trufășe inverse a acestuia din urmă.

Nemarcarea prin virgulă a nașterii unor enunțuri comice. Cu vreu deceniu în urmă mi s-a povestit cum într-o localitate rurală, în urma unui accident, o mașină s-a prăbușit într-o râpă. Polițiștii s-au mobilizat, au recurs la boii sătenilor și au scos mașina. Raportul întocmit conținea și formularea următoare:

„Mașina a fost trasă din râpă cu boii de

polițiști”. Dacă după substantivul *boii* ar fi fost pusă virgula, altfel ar fi fost sensul: „Mașina a fost trasă din râpă cu boii, de polițiști”. O soluție mai bună ar fi fost recurgera la prepozițiile *de către*.

Pentru a convinge cititorii de necesitatea utilizării corecte a acestui semn de punctuație, citez un fragment dintr-un articol cu titlul *Sâmbăta morților. Moșii de iarnă*, apărut în „România liberă”, nr. 3025 din 4 martie 2000: „Biserica consideră ca o datorie rugăciunea publică pentru morți, pe care a introdus-o în cultul ei, dându-i expresie în slujbele divine alcătuite pentru cei «adormiți», fie în timpul liturghiei, fie în slujbele particulare”. Publicistul a fost atent, punând corect virgula după „adormiți”, acest din urmă cuvânt fiind marcat între ghilimele, având deci sensul de „morți”. Dacă ar fi ignorat virgula scriind: „(...) dându-i expresie în slujbele divine alcătuite pentru cei «adormiți» fie în timpul liturghiei, fie în slujbele particulare”, sensul s-ar fi schimbat complet, înțelegându-se că cei „adormiți”, deci morți, ar fi ajuns în această situație fie în timpul liturghiei, fie în slujbele particulare. Punând însă virgula corect, se înțelege că liturghia, precum și slujbele particulare țin de cultul bisericii ca rugăciune publică pentru morți.

Modificarea sensului ar fi evidentă și în cel de-al treilea răspuns din următorul chestionar publicat în cotidianul „Adevărul”, nr. 6593 de miercuri, 19 octombrie 2011, p. 3, dacă virgula ar fi suprimată:

„Întrebare: În străinătate persoana lucrează?

Răspuns: 1. Da; 2. Nu; 3. Nu, este în căutarea unui loc de muncă”.

Să se compare cele două variante ale răspunsului al treilea: cu virgulă și cea fără virgulă: „Nu, este în căutarea unui loc de muncă” și „Nu este în căutarea unui loc de muncă”.

Semnalez în continuare câteva situații amuzante din scrisul românesc de azi, datorate ignorării virgulei. Într-un comunicat de presă al Inspectoratului de Poliție al Județului Hunedoara, din cauza omiterii virgulei, se înțelegea că victima, decedată în urma unui accident, a fugit. Citez fragmentul în cauză: „Polițiștii din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Hunedoara, au prins și reținut pe C. Nuțu Iulian, de 23 de ani, din municipiul Hunedoara, autorul unui accident de circulație, urmat de moartea victimei care a fugit de la fața locului”. „Academia Cașavencu” din 18-24 ianuarie 2005, publicația care descoperă enunțul fără buclucașul semn de punctuație amintit, comenta cu umor-i cunoscut formularea. Dacă după „urmat de moartea victimei” autorii ar fi pus virgula, alta era situația, căci segmentul următor, „care a fugit de la fața locului”, nu s-ar mai fi raportat la victimă, ci la „autorul unui accident de circulație”.

Invoc și o experiență personală. Într-o lucrare am amintit cunoscutul vers al lui Coșbuc „Trei, Doamne, și toți trei!”. Fiind vorba de un vocativ și de numele divinității supreme, substantivul *Doamne* apare între virgule și cu majusculă. Grăbită, tehnoredactarea a cules cuvântul fără virgule și cu literă in-

țială mică, versul apărând astfel: „Trei doamne și toți trei”. Sensul se schimbă radical, fiind acum vorba de pluralul substantivului feminin *doamnă*, precedat de adjectivul numeral *trei*. Nu am observat situația nici în textul listat, ci numai după apariția lucrării, rectificând cu pixul, urmarea fiind vizibilă.

Absența virgulei poate atribui unor persoane funcții pe care nu le au. În fraza următoare din ziarul „Ziua” din 2 octombrie 2006, p. 1, din cauza eliminării virgulei, se înțelegea că un consilier al premierului era chiar premierul. „Singurele partide care s-au pronunțat în favoarea proiectului elaborat de *consilierul premierului Marius Oprea* și de liberalul Radu Stroe sunt PNL și UDMR (s.n.)”. Dacă numele propriu Marius Oprea ar fi fost pus între virgule, el fiind de altfel o opoziție, s-ar fi înțeles așa cum trebuie că el este consilierul premierului, nu premierul însuși.

Pentru relevanța virgulei aș vrea să rețin atenția cititorilor cu o amintire. În anii liceului din Băbeni, Vâlcea, profesorul meu de limba franceză, Mircea Vrânceanu, intelectual deosebit de cult, deținător a trei licențe și al unui doctorat la Sorbona, cu ani de închisoare prin instaurarea comunismului, frate al scriitorului Dragoș Vrânceanu, ținea să ne exemplifice importanța virgulei prin adresarea lui Napoleon către femei. Față de o femeie atrăgătoare el spunea cu pauza conferită prin virgulă și prin intonație: „Passez, beauté, passez!” („Treci, frumuseți, treci!”). Când era vorba de o femeie lipsită de farmec, cu progrese în materie de ani, el spunea fără virgula după *beauté*: „Passez, beauté passée!” („Treci, frumusețe trecută!”). De data aceasta pronunțării identice a ultimelor două cuvinte din cele două propoziții (*passez, passée*) i se opun grafii diferite care creează diferența de sens, lucru caracteristic limbii franceze.

Există cazuri necesare de punere a virgulei și altele de interdicție a utilizării sale. Nu le precizez. Cititorii au la îndemână două cărți ale lingvistului timișorean Sergiu Drincu: *Semnele ortografice și de punctuație în limba română. Norme și exerciții* (1983), *Ghid ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, ediția a II-a (2006), cartea Isabellei Nedelcu, *101 greșeli gramaticale* (2012), cea a Blancei Croitor și colaboratorilor, *Ești COOL și dacă vorbești corect* (2010), cea a lui Ilie Ștefan Rădulescu, *Vorbiți și scrieți corect. Erori frecvente în limbajul cotidian* (1999) ș.a. Amintesc însă de eroarea enormă a punerii virgulei între subiect și predicat în unele articole din ziare. Astfel, într-un ziar local din 27 noiembrie 2010, p. 3 între subiect, care este chiar numele fostului ministru al Educației, și predicat apare în mod nepermis virgula: „*Funeriu, s-a întălnit*, la Ministerul Educației, cu Androulla Vassiliou, comisar european pentru Educație, Cultură, Multilingvism și Tineret (s.n.)”. Dacă ziaristii au reproșat fostului ministru erori de limbă, unele gratuite, e bine ca și ei să fie atenți cu virgula între subiect și predicat, ca și cu destule altele.

Chiar dacă substantivul subiect este determinat printr-un atribut, sintagma astfel constituită nu se desparte prin virgulă de predicat, așa cum aflăm din două cotidiane centrale:

„*Dosarele Revoluției, bat în continuare pasul pe loc* (s.n)” („Ziua”, nr. 4422, marți, 23 decembrie 2008, p. 3); „*Între timp, polițiștii bulgari, le-au semnalat* colegilor români tot mai multe nereguli în tranzacțiile cu șoferii români (s.n.)” („Gândul”, nr. 1641, luni, 30 august 2010, p. 5).

Aș atrage atenția asupra unei alte ipostaze a recurgerii nejustificate la virgulă. În multe instituții, în diversele înștiințări, după prepoziția *către* urmată de destinatarul lor apare virgula:

„Către,

Facultatea de Istorie și Filosofie” etc

Punerea virgulei după prepoziții este complet neîndreptățită.

Nu putem scrie, de pildă: „Merg către, casă”, „Se îndreaptă către, Facultatea de Litere” etc.

Din dorința de a evita o cacofonie unii autori pun virgula în enunțurile scrise, ceea ce nu anulează situația. În vorbire, spre a preîntâmpina o cacofonie evidentă, unii utilizatori precizează rostind *virgulă*. În seara zilei de vineri, 14 octombrie 2011, la emisiunea de la postul de televiziune Realitatea despre Petru Lupu, un localnic de la Maglavit a spus: „Noi ca *virgulă* cadre didactice trebuia să îndrumăm”. Precizarea prin rostirea *virgulă* este complet artificială, greșită, nerecomandabilă. Cacofonia

„Noi ca cadre didactice” este, firește, dezagreabilă. Întrucât este o construcție care arată calitatea, ipostaza, ar fi fost recomandate variantele: „Noi, cadrele didactice, trebuia să îndrumăm” sau „În calitate de cadre didactice noi trebuia să îndrumăm”. Ca o paranteză, atrag atenția că nici varianta recurgerii la *ca și* („Noi ca și cadre didactice”) pe care o întâlnim des în mass-media chiar și în situațiile când nu e vorba de cacofonie („ei ca și responsabili”, „eu ca și președinte”) nu este corectă atunci când este vorba de a indica o calitate, o ipostază.

Încă o dată, acest semn de punctuație se dovedește buclucaș, iar confuziile pe care le poate genera trebuie evitate cu grijă.

MONEDE ȘI MONADE – POEZIA, CALEA SPRE INFINIT

Mihaela RĂDULESCU

Oantologie este o operă sui generis, care însumează creațiile de referință ale diversilor autori. În acest sens, cartea intitulată *Monede și Monade* reunește creațiile literare esențiale a patru poeți: Alina Neagoe, Dumitru Sârghie, Mădălina Bărbulescu și Andreea Gușe.

Poezia Mădălinei Bărbulescu este de tip filosofic, Sacrul fiind ideea poetică centrală a viziunii artistice. Poeta străbate existența cotidiană și învinge vicisitudinile vieții prin intermediul instaurării unei noi gnoze. Îndrăzneala aceasta traduce puterea vizionară a Mădălinei Bărbulescu, modalitatea originală de a transfigura universul. Motivele literare sunt preluate din filosofia hindusă, simbolurile utilizate traducând nevoia de sacru.

Poezia este gnostică, reflectând bagajul cultural bine fundamentat al creatoarei, o atitudine livrescă inedită. Simbolurile, aluziile mitologice fac referire la spațiul spiritual indian, amplificând mesajul metaforic al versurilor. Creațiile autoarei indică predilecția pentru misticism, pentru un univers încărcat de simboluri ancestrale: „Elohime, luminile se varsă! / Pe vârful-i, alunecând stele se prefiră. / Dansează frenetic pe ram, scâldând lumină. / Torcând lianele de inimi când sosiră. // Elohime luminile se varsă! / Prinzând trunchiul lumii, secerându-l din mijloc. / Tremurânde, cad pe frunza lui senină. / Șovăit le devine ruga sub al limbii foc;”.

Referințele simbolice preluate din gândirea indiană atestă o bună cunoaștere a Vedicelor și Upanishadelor: „Sub peceti de adevăr, sapte cobre să răpună. / Si prin sapte flori de lotus, suferință să le-apună. / Căci în steaua lor mundană, risipiti în minti si arte. / De se rup, ei se adună tot sub legea celor sapte” (*Avatarul celor 7*).

Poezia conceptualizează trăiri poetice, le îmbracă adesea în hainele ermetismului, ceea ce oferă cititorilor, un palpitant periplu interpretativ. Receptarea operei sale poate întâmpina câteva adversități datorate atitudinii livești complexe, însă iubitorul de literatură, cel pasionat de artele frumoase, va căuta sensul profund al mesajului poetic, inițiindu-se în descifrarea simbolurilor hinduse, înserate abil în versuri. Cititorul realizează un proces de descifrare a mesajului poetic, el devenind inițiatul care se îndreaptă spre tainele universului.

Lirica autoarei exprimă nevoia de sacru, exploatarea simbolurilor arhetipale, iar această nevoie este izvorâtă din necesitatea ieșirii din profan, pentru a-și putea salva spiritul de vacarmul cotidian. Mădălina Bărbulescu este o poetă de e-sență, gnosticismul versurilor subliniind curajul nebunesc de a invoca un fel de stare de Nemurire, creația artistică devenind un mijloc de a transcende timpul spre veșnicie.

Dumitru Sârghie este un poet cu un puternic impact în lirica actuală din aria oltenească, și nu numai. Universul imaginar este complex, tematica este variată, iar viziunea artistică exprimă rafinamentul livresc. Poezia sa abordează atât tematica socială (lupta pentru echitate), cât și tema iubirii (sentiment înălțător al ființei umane).

Versurile lui Dumitru Sârghie dispun de o reală capacitate artistică, drept dovadă fiind ușurinta cu care jonglează printre

varietatea imaginilor artistice. Poeziile sale sunt rezultatul firesc al unui spirit complex, preocupat de actul culturii, a unui suflet pus în slujba căutării Adevărului și Frumosului.

Tematica vastă corespunde cu registrul lingvistic variat (utilizează atât limbajul livresc, metaforic, cât și un limbaj sarcastic, ironic, în funcție de ideea poetică exprimată). Poemul intitulat „Ușa interzisă” are note de melancolie, nostalgia fiind receptată și la nivelul registrului lingvistic: „Și-o să umblu, iubito, nebun de legat. / Pe cărări inspirate, prin ferigi și urzici. / Până când, Doamne, voi fi dezlegat. / De blestemul ingrât, de-a nu fi tu aici // Și din ușa de tisă, odor de lemn sfânt. / Vom face găteje-ntru focuri albastre / Și-n flăcări de taină, în fum și de-scânt. / Vom arde, îndată, păcatele noastre...”

Metafora poetică a lui Dumitru Sârghie are muzicalitate, are incandescență semantică. Cuvântul dobândește valențe tămăduitoare, mesajul poetic mergând spre planul interpretării plurivalente: „Retrăiesc momentul în care / Lumina mă alintă șerpește / Și o stea, cu a ei scăpărare, / Duios și suprem mă-nvelește. // Și vântul stă fiară la pândă / Să-mi zboare capela-n văzduh. / Iubita-mi pretinde dobândă, / Pe rază, pe nimb și pe duh...” (*Te pierd, te câștig*).

Imaginea spațiului original, a ființelor dragi (mama, tata) sunt reflecții elegiace readuse în memoria afectivă și cântate serafic în versuri pentru suflet: „Mamă, la intersecția dintre Tine și Univers, / Ți străjuiesc înserarea lucidă și amăruie / și-apoi, lacrimile noastre prefacă-se-n vers, / când vom auzi glasul Tatii pe-o stea-cărăruie...” (*Acasă*).

Credința în Dumnezeu, motiv religios, este regăsitibil în creația lui D. Sârghie, descoperindu-i latura sa creștină, a celui care crede în vindecarea sufletului prin mântuire. Apelând la imaginea sihastrului Daniil, poetul subliniază faptul că suferința adunată în viață este învinsă prin credință: „Și-n astă stare echivocă, / devii mai tare ca o rocă!” (*Daniil Sihastru*).

Poetul atacă dur nedreptățile societății, sarcasmul, ironia și pamfletul, fiind expresia unui spirit revoltat. Poezii precum: *Justiția pâinii; Trei, Doamne, și toți trei; Neacasă* exprimă în termeni tranșanți, stări de cumplită revoltă, atacul fiind unul dur, fără nici un fel de menajament.

D. Sârghie nu se dezice de meseria de jurnalist, stilul acid, ironia usturătoare, fiind scutul de rezistență într-o lume fără valori și principii. Poemele autorului acoperă așadar, o gamă tematică largă, iar registrul lingvistic variat devine forța prin care autorul oferă acel feed – back permanent între operă și cititor. Nota definitorie a liricii sale rămâne abilitatea stilistică de a trece prin filtrul artistic, elementele dure ale unei societăți în derivă. Metafora poeziei de dragoste merge către stări romantice, elegiace, versurile traducând trăirile interioare de o vibrație puternică.

Andreea Gușe scrie o poezie delicată, de o finețe aparte, simplitatea expresivă fiind rezultatul nobleții spirituale, al unei abordări naturale a imaginii poetice. Lirica autoarei are o muzicalitate îmbietoare, iar versurile armonioase, concepute fie în spirit ludic, fie în note nostalgice, compun o frescă a unui suflet ardent, care tânjește după fericire.

Poemul intitulat *Autodefinire* evocă răsfrângerea eului în „n” ipostaze, ființa umană fiind într-o eternă căutare a Sinelui. Transfigurarea artistică a definiției eului interior se realizează

în forma enumerării stărilor pe care le ia: „În mine există cineva care caută / Și cineva care așteaptă / Și cineva care plânge / Și cineva care îngenunchează”.

Supratema poeziilor Andreei Gușe este dragostea, o forță care mișcă ființa umană spre alte sfere, dă sens întregului univers. Dragostea capătă valențele energiei divine, o energie care restabilește echilibrul dintre om și existență. Împlinirea prin dragoste este în viziunea poetei, o eliberare, o pătrundere în infinit: „Mi-a fost teamă / Bănuind / Că-n mine / S-a trezit / Gestul extatic / Al eliberării unuia / Prin celălalt...” (*Teamă*).

În unele creații, sentimentul tristeții, al nostalgiei devine prilejul călătoriei înspre trecut. Meditația întregeste cadrul romantic, unde sufletul se pierde pe lungile coridoare ale așteptării și se transformă în piatră: „Erai dincolo de dincolo. / Te bănuiam undeva / Într-un adânc de sflet. / Dar n-ai venit. / Te-am așteptat cuminte, / Te-am așteptat până când m-am făcut granit. / Acum, zadarnic ai mai fi venit. / Granitul nu simte...” (*Suflet de piatră*).

Poemul *Cealaltă oglindă* subliniază relația dintre esență și aparentă, exprimă procesul dedublării eului interior. Dualitatea individului rezultă din faptul că ființa socială acceptă stereotipurile, ba chiar și le însușește, dar artistul vrea să găsească sensul sacru al vieții, căutând neconținut drumul spre Absolut. Contradicțiile se întâlnesc totuși, undeva, într-un punct comun, într-un loc în care ființa umană se armonizează, se întregeste. *Cealaltă oglindă* este de fapt, cealaltă parte a omului, celălalt eu, subconștientul aflat mereu în așteptare: „O oglindă în care, fața mea / Se apropie de mine / Și râde”.

Poezia tânjește după armonia spirituală, vrea să regăsească fericirea, să își asume condiția umană într-un context de respirație ușoară, firească: „Mi-e sete de un prieten în ceasu-acesta lung / Să-l simt tăcut alături ca o vioară plină / Să-i spun cum urc spre steaua pe care n-o ajung / Cu tălpile de humă robite de lumină” (Mi-e sete).

Din punct de vedere stilistic, poezia Andreei Gușe îmbrățișează tehnica modernistă, versurile având structură liberă. Muzicalitatea cuvintelor, limbajul firesc, imaginile artistice delicate subliniază măiestria poetică a autoarei. Andreea Gușe scrie o poezie sinceră, cu trăiri autentice, o poezie ce emană fiorii unui suflet frumos.

Alina Neagoe, ultima poetă antologată, dar nu și cea din urmă, întregeste caleidoscopul imaginar al acestei cărți. Poezia Alinei ne invită la o călătorie în tărâmul copilăriei, al poveștilor cu tâlc, unde sufletul își regăsește pacea. Versurile clădesc o minunată lume a stărilor de exaltare, unde sufletul e liber să alerge printre veacuri. Tematica abordată de poetă exprimă predilecția pentru cultivarea spiritualității creștine și a folclorului românesc.

Creația literară este o pledoarie pentru apărarea ființei umane prin artă, prin Frumos; este o invitație la cunoaștere (autocunoaștere). De multe ori, poemele Alinei Neagoe sunt refulările unui suflet obosit de viața cotidiană. Poezia are funcție cathartică, autoarea reușind să evadeze din banalul existențial, prin prisma artei. Conținutul versurilor are o frăgezime tematică aparte, fiindcă vegetalul este în comuniune perfectă cu omul, imaginii poetice având coordonatele unui univers încărcat de magie.

Eul liric conștientizează condiția umilă în raport cu Divinitatea, ceea ce aduce note de tristețe, dorul de nemărginit fiind axa fundamentală a creațiilor Alinei Neagoe. Căutările sunt intense, aproape nevralgice, iar setea de Infinit, de Absolut, de Dumnezeu este atât de puternică, încât poezia devine forma de legătură dintre artist și Demiurg. Uneori, deziluziile, tristetele, suferința adâncesc ființa umană într-o lume goală, fără sens, dar poeta reușește să restabilească echilibrul interior prin credință, făurind un castel menit să o apere de toate relele: „Dezbrăcat sunt pe-afară,/ Gol dinăuntru,/ De prisos fac vremii ecou,/ N-am suflet, am viață,/ N-am suflet, am pietre/ Și-aș zidi un castel/ Undeva,/ din nou...” (*Castelul*)

Ceea ce este autentic în poezia Alinei, este cromatica, culoarea, utilizată în sens semantic. Culoarea aleasă exprimă o stare, o idee, sau chiar, un concept. Stările de spirit sunt corelate cu diferite culori, conferind versurilor, o notă distinctă: „Și-am crezut că nu e floare/ Nici albastru pe pământ, / ce strivindu-l cu piciorul/ să nu cadă neclintit./ Și-am crezut că se cuvine, / În gândirea-mi muritoare,/ Ca tot omul să tot calce/ Orce-albastru și-orice floare.” (Albastru). Culoarea dobândește calitate semantică, are rol de semn lingvistic, are continut. Aici intervine originalitatea viziunii artistice a Alinei Neagoe.

În anumite creații, întâlnim o metrică de tip popular, ceea

ce arată gustul poetei pentru folclor: „Nu știu cum și până unde/ Ți-oi mai priponi sub tample./ De iubirea mea frugală, Ciocârliile din vară/ Busuioacelor de țară...” (*Joacă de drag*). Structura lexicală, vocabular amintesc de expresiile populare, specifice unei gândiri curate, arhaice. Universul liric este presărat cu oglindiri ale sufletului țărănesc românesc, subliniind specificul nostru spiritual ancestral, în această lume aflată în prea mare viteză. Arhaismele utilizate de poetă întregesc decorul rustic al plâsmui-rilor, oferă cititorului acel farmec desprins din timpuri imemorabile.

Anumite poezii sunt concepute în spiritul cântecului popular, indicând predispoziția pentru spațiul spiritual al străbunilor. Metrica specifică textului folcloric atestă o bună cunoaștere a metricii de acest tip, autoarea posedând un complex bagaj de cunoștințe. Alina Neagoe are o măiestrie nativă în arta prozodică, versurile având o muzicalitate aparte: „Foaie verde dor de mine,/ Cât sange-mi curge prin vine/ Tot îmi e cu – alesătură/ Pe zăvelca, neagră, mură/ În garoafe sângerii/ Luminând poteci pustii / Peste poale cu cheită/ Țesute în patru ițe,/ Și mă poartă în pridvor/ Și să vreau, nu pot să mor,/ Că-nflori-voi pe năframă/ Pân-oi scârbi moartea neagră” (Cântec).

În contextul poeziei contemporane, lirica sa are un loc aparte, îndepărtându-se de estetica postmodernistă a versului

alb, integrând în acest orizont, o poezie cu implicații conceptuale de tip tradiționalist. Estetica versurilor sale se detasează de versul liber al doctrinei actuale, ceea ce dă autenticitate creației lirice. Alina Neagoe poartă pecetea unei atitudini livrești de necontestat, versul său fiind expresia unui spirit instruit, elevat. Universul imaginar ne poartă în spațiul sincerității, al sentimentelor nedisimulate (copilăria), în matricea originară a spiritului românesc (satul), poezia fiind cheia spre deslușirea tâlcului existenței. Alina Neagoe scrie o poezie născută din dor, din dorința de a evada spre spații siderale; este un vis frumos care o separă de realitatea stereotipă. Poezia devine calea de refugiu într-o lume în care peripețiile sufletului se metamorfozează în acte de creație.

Antologia de față reunește creațiile a patru poeți ce se îmbarcă împreună pentru a începe călătoria spre tărâmul Frumosului, Adevărului și Dreptății. Versurile sunt mărturia vie că omul poate învinge banalitatea vieții, prin intermediul artei. Cititorul este invitat să ia parte la această călătorie și să descopere sensul existenței, având ca puncte de reper, harta simbolică lăsată de cei patru poeți: Alina Neagoe, Andreea Gușe, Dumitru Sârghie, Mădălina Bărbulescu.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI ROMÂNEȘTI

Andreea-Cristina CĂLINESCU

Tradiția este o artă a filosofiei de viață a unui neam, care, în ciuda trecerii anilor, se păstrează în sufletele oamenilor, căci fără ea spiritul unui popor ar dispărea. Fiecare dintre obiceiurile neamului nostru demonstrează continuitatea spi-ritualității românești.

Portul este o dovadă a vremurilor trecute, a concepției de viață și a creativității populare, fiind cusut cu dragoste și priecpere. Ia adună motivele florale și geometrice într-o bogăție de culori atrăgătoare, ce se individualizează în funcție de zonă, iar șortul și fota demonstrează armonia dintre acul, ața și mâinile dibace care au făurit acel material.

Coregrafia dansului popular este unică și exprimă simțul artistic al poporului. Pașii cadențați și versurile muzicale realizează un anumit specific folcloric horei românești, la care se adaugă opincile tradiționale ce mențin nemuritor jocul popular și aduc buna dispoziție în sufletul oamenilor, în viața de zi cu zi, dar mai ales în momentele importante ale acestora, precum nunta și botezul.

O altă perioadă semnificativă, ce este colorată spiritual de dibăcia meșterilor costumului popular, este sărbătoarea religioasă a Crăciunului, când colindătorii încă mai îmbracă, în anumite zone, portul popular.

Crăciunul este sărbătoarea regăsirii întregii familii, creând momente de bucurie prin împodobirea bradului și deschiderea cadourilor. Numitul Moș Crăciun este așteptat în seara dinaintea acestei sărbători, în Ajunul Crăciunului, cu darurile minunate.

Pentru mine Crăciunul semnifică nerăbdare și bucurie, pe care le simt de fiecare dată în această perioadă a Sărbătorilor de iarnă. Mi-aș dori ca mereu să fie așa: să născocesc noi rețete cu mama mea și tot felul de mâncăruri... Ascultăm colinde și ne distrăm, dar cel mai important, simțim spiritul Crăciunului prin petrecerea timpului în familie. Însă, ca orice vis, are un sfârșit și se creează o nouă amintire ce renaște în fiecare an, adăugând alte amintiri.

În zilele acestea vizităm ziua toată familia, iar noaptea sosește ca într-un basm format din mamă, tată și copil. Dimineața, înainte de masa de Crăciun, merg la biserică să mă împărtășesc și să ascult slujba, însă nu pot sta mai mult, căci trebuie să mănânc anafura și să mai dorm puțin.

O alta sărbătoare a sufletului meu este Paștele, Învieria

fiind semnificativă pentru natura care se trezește la viață, dar și pentru om, care parcă renaște spiritual. Alături de bunica mea practic roșirea ouălor, cu ajutorul frunzelor și floricelelor creând modele, având la îndemână entuziasmul și veselia pe care le simt an de an.

În noaptea Învierii merg să iau lumina nemuritoare și să ascult slujba fascinantă pe care o desfășoară mesagerul Divinității, învăluit de adevărata credință și pasiune. Pentru mine Paștele semnifică o competiție între ouăle roșii ca simbol al sacrificiului și rostirea cuvintelor religioase ce ne învăluie în adevăratele sentimente ale Sărbătorii pascale. Ca și de Crăciun, vizita familiei nu lipsește din program, însă de data aceasta călătoria este mai lungă, așa că ne prinde seara și avem timp doar de ciocnirea ouălor făcute de mine, în plus și câștigătoare.

Aceste tradiții mă fascinează de fiecare dată prin bogăția lor folclorică, sentimentală și religioasă, ce vor rămâne veșnic în inimile românilor prin practicarea lor în fiecare an. A-mintirile se vor păstra ca un jurământ pentru români și vor fi purtate și transmise prin graiul sufletului fiecărei persoane dragi. Obiceiurile se schimbă uneori, dar nu se uită niciodată, căci ele vor fi purtate de vânt și de apă și păstrate de-a pururi în conștiința poporului român.

ELENA NATALIA CĂLINESCU REALITATE ȘI FICȚIUNE ÎN OPERA LITERARĂ

Nicio operă literară, în special epică, nu e privată de realitate, dar ficțiunea este cea care o îmbracă în vi-ziunea artistică a scriitorului. A oferi ficțiune realității nu e același lucru cu a oferi realitate ficțiunii, dar realul îmbinat cu fictivul edifică opera literară și conturează o artă dedicată artei, în care se împletesc destinele imaginare ale unor personaje. Căci a construi un personaj nu presupune a explora viața unui individ decât în măsura în care scopul este de a observa, fără implicare directă, viața celor din jur pentru des-coperirea inspirației în sine, persoana fiind doar suportul tipologic în textul narativ, scheletul personajului pe care autorul îl construiește și îl finisează car-

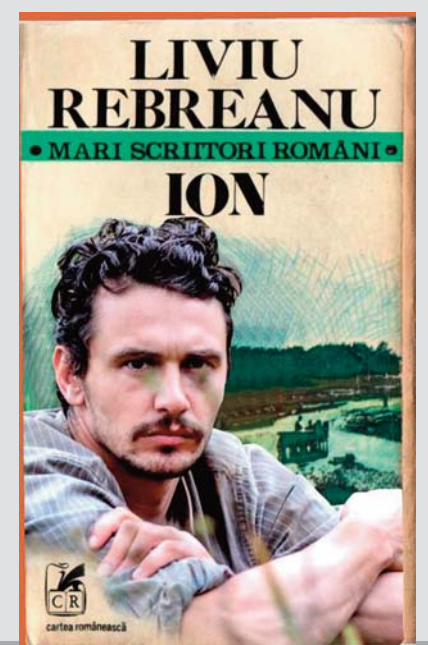
acterial și tipologic prin filtrul viziunii sale artistice.

Persoana, în schimb, este doar imaginea realității și nu echivalează cu personajul, căci acesta din urmă este produsul ficțiunii, al nemărginirii creativității umane, imaginația reprezentând elementul care dă valoare artei și creatorului, iar în literatura română putem găsi exemple în acest sens: romanul *Ion* e inspirat din fapte reale, pe care Liviu Rebreanu le recunoaște – de exemplu scena cu sărutarea pământului, care este preluată dintr-un episod concret la care autorul a participat ca martor sau descrierea drumului și a satului, precum și scena cu bătaia fetei care greșise și rămăsese însărcinată cu un flăcău amărât din sat –, dar farmecul operei constă

în construcția personajului, care este a artistului, a scriitorului, iar asta nu afectează cu nimic valoarea creației în sine. Din contră, prin *Ion*, Liviu Rebreanu construiește o tipologie umană, el fiind reprezentantul țărănimii, al celor care făceau totul pentru pământ, cu riscul de a se degrada uman, și nu un reprezentant individual. Iar cu cât cititorul se regăsește mai mult într-o anumită tipologie sau regăsește persoane din realitatea înconjurătoare care s-ar putea încadra acolo, cu atât valoarea creației epice respective este mai mare, dar și creatorul, autorul acesteia este cu atât mai iscusit.

Prin urmare, în orice operă literară există o doză de realitate, dar fără cantitatea de ficțiune arta literară nu se poate desfășura în

toată splendoarea ei, iar dacă personajele ar fi doar persoane, s-ar pierde esența trăirii scriitorului, a concepției sale creative și imaginative ce îl definește și îl individualizează, îl diferențiază de alți creatori.

ÎN LUMINA RAZEI DE SOARE

(dedicată fiicei mele)

O rază de lumină îi mângâia alene pleoapele, alunecând pe obraji bucălați și rozalii ce răsăreau de sub părul șaten strălucitor. Se trezi speriată, ca dintr-un vis din care se pierdea ceva esențial, dar nu știa ce... O frunză îndrăznise să-i tulbure somnul ei dulce, gâdilând-o îndrăzneț pe năsul ce se pierdea pe fața ei inocentă, de fetiță fără griji, ce nu știa decât să creadă în basme cu Feți-Frumoși, Ilene Cosânzene și căluți năzdrăvani înconjurați de ponei drăgălași și unicorni fermecați.

- Ce se întâmplă? Unde mă aflu? se întrebă fetița tresărind. O, nu, îmi este frig... și teamă... Cine ești tu? Da, tu, cea care luminezi și îmi mângâi suflarea, tu, rază ruptă din soare, tu, cea care m-ai trezit! Ce vrei de la mine? Cum

nimic? Cred că glumești. Mă sperii... Și asta ce-i?... O buburuză? Dar ce să fac cu ea? Să o admir? De ce? E importantă... Hmmm. E așa mică... Spui că e... remarcabilă? Înțeleg!... Te ții de șotii.

Mica buburuză părăsi firul de iarbă și zbură în palma copilei ce se arăta tot mai curioasă:

O, tu, făptură delicată,
ce bați din aripioare de 85 de ori,
nu obosești chiar niciodată
să zbori pe frunze și pe flori?
Nu ești decât miniatura
unui destin din Univers

și nu renunți să-ți împlinești menirea.
Cu câtă forță te-nzestrezii?
Vai mie, înțeleg acuma
efortul tău rol mare are,
căci tu salvezi cu spor grădina
de insectele dăunătoare.

- M-ai luminat, rază de soare... Orice mică făptură are un drum pe care trebuie să-l străbată, să-l împlinească, să-l ducă la bun sfârșit, indiferent de piedici sau de efortul depus, pentru că e al său și e valoros, e un mecanism ce nu poate fi întrerupt din infinitul Universului. Așa o făptură sunt și eu: mică, dar însemnată.

Ochii fetiței străluceau. Aflase că cea mai mărunțică ființă e deosebită, e un element esențial pentru viață și Univers. Trebuia doar să observe acest lucru. Dar câți dintre noi remarcăm?

DIALOG... CU SINE

Seara se lăsase deasupra orașului, tăcerea făcându-și loc în odaie, dar și în inima ei. Ar fi vrut să poată dormi, dar somnul se încăpățâna să o ocolească. Privirea sa se îndreptă vrăjită spre cerul ca un voal de mătase neagră pe care străluceau stelele, policandre de aur. Această minunăție a nopții o hipnotiza. Se simți pierdută în imensitatea ce o înconjura de pretutindeni. Tresări... O voce apărută de nu știu unde o întrebă mirată:

- Cine ești tu?

- Eu? Sunt doar un strop de rouă, ce strălucește dimineața pe o frunză doar pentru câteva clipe, înainte de a se pierde ca un abur sub căldura toropitoare a mingii de foc, ce stăpânește pământul..., o melodie lină ce se cuibărește într-un ungher de suflet hrănindu-se cu sensibilitate și frumusețe, cu sentimente...

- Ce reprezinti tu?

- Eu?... O lacrimă diamantină uitată într-un colț de obraz ce a alunecat voioasă, doar o secundă, pentru a alina sufletul cuiva în trecerea sa grăbită pe pământ..., o petală colorată dusă pe brațe de vânt în mijlocul agitației existențiale și lăsată acolo să simtă dorul, tristețea, bucuria, să trăiască iu-

birea prin fiecare fibră componentă până devine totuna cu natura din care s-a desprins.

- Și ce simbolizezi tu?

- Eu?... Un zâmbet jucăuș ce-a alungat, preț de un minut, tristețea unui trecător pe drumul vieții fără de sfârșit..., o fărâma de nisip dusă de valul imensului ocean pe țărmul unde își desfășoară existența și alte miliarde de fărâme..., un chip de lut ce-și poartă spre vecie tainele sufletului dăruind tot ceea ce poate fi dăruit, din inimă și cu toată ființa și primind în schimb tot ceea ce poate fi primit din vârtejul amețitor al Universului.

FLORENTIN SMARANDACHE

SÎNGELE MEU ESTE : ÎN CEA PASĂRE SE
UN CALATOR : AFLĂ UN ZBOR

Așezi cuvinte
pe cuvinte
într-o urcare,
sau într-o necuvinte.

Panta nu este
decît un drum
în Drumul inițial.

Singele meu
un călător,
care te trage
la mal.

Explozie a cîmpului
în ghiociei
(ochiul de geam
privește
spre înafară).

Simbolice grăunte
în marș forțat
din mîzgă scot
lumină.

Pe un ram atîrnată,
în cea pasăre
se află un zbor.

CORPUL BLÎND AL
POEZIEI

Înainte de rîu
bilciul -
înfofolit de oameni.
Printre fulgi-de-soare
zîmbetul știrb
al unui copil.

Foarte lîngă mine, ga-
lopînd printre cuvinte,
corpul blînd
al poeziei -
cu Fruntea
boltită de cer.

PARC FĂRĂ ÎNDRĂGOSTIȚI

...castani voinici
cu zdrențe pe ei.

Pe-o bancă lîngă lac un sărut -
și-ndragostiții nicăieri.

...trandafiri scuturați de gînduri.

Și noaptea sublim
se ridică în patru labe pe lună.

Apa respiră în trestii, în trestii.

Vai, sufletul dă peste trup.

MARINELA BELU- CAPȘA

Sărbătoare
citradină

Parcul îmbrăcat în
umbre
se odihnește
pe malul lacului,
în sunetul viorilor
și al unui țambal
obosit

coji de semințe
scuipate
printre dinți cariati,
nespălați,
cu obraji fardați.
Părinți și bunici
agitați,
îngrijorați,
preocupați...

Baloane colorate,
pufuleți,
înghețată la cornet,
fântâna arteziană,
porumbei însetați,
cățeluși maltratați
de oameni de ordine
extrem de ocupați!

Porumbi fierți,
porumbi copti,
floricelă,
zorzonele,
guvizi avizi,
în horă nu te prinzi.
Zgomot de zaruri,
răsete,
țipete,
bere la halbă,
mici și cărnați la grătar,
pălării de soare,
miros de sudoare.
Wow, ce tare sărbătoare!

de ritmul manelelor.
Sălcii plângânde,
liane îmbrățișând senzual
trunchiul plopului
agățat de soarele ucigaș
îmbogățesc peisajul.
Flori ronduite,
multicolore,
parfumate ca divele,
strălucesc aleile
zbuciumate
de bucuria copiilor cu role,
cu mini-biciclete
și telefoane mobile -
lipitori
însetate
de vești-povești,
fără ele nu trăiești!
Bănci rușinate,
murdărite
de vorbe și gesturi obscene,

ADINA DUMITRESCU

uit maceta

nu-mi folosesc argumentele
în defavoarea grupului
păstrător de aurite însemne
pe copertele istoriei padișahilor
miniaturizați prafului ce se-așterne
pe întreg. Înțeleg cât e de-nțele
restul țes în favoarea lui
timpului deșertului muntelui
ochiului acoperit
gurilor ce voie n-au să crâcnească

nu judec calea lor pot doar să deplâng
intrigile colțurile vorbitoare ca-
davrele
dispărute cenuși aruncate pe spatele
bidiviilor cravașați să zboare
să acopere gemete adevăruri și văluri.

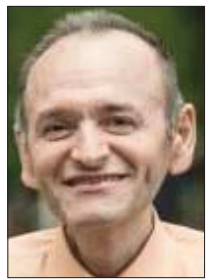
nu știu de salamandra stinsa undinei
să învețe cântecul apelor prefăcută
în cardium sau de-i pitiță
sub podul de sub care odată țâșnește.
poate-i silfidă fierbinte
aburindă pală de aer cerc ridicat
sau plimbat coborâș pe cobolt
praf de caolin ce-și așteaptă din nou
focul și apa să multiplie struna

lăutei sau strunga
ciutei asemenea oii.
știi că mieii sperie lupii în ziua
nașterii din pustii.

las maci trandafiri și firi să-nroșească
colț alb de crin ce va să-nflorească
în piepturi pe buze pe ploii pe senin
lucire vie lamă de lumină pe clar
de fereastră din tine să crească
să-ți găsești drumul drept aștept
să mă-mbăt uitând de macetă.
pe hățșuri mai pot să plutesc
mă hrănesc cât umbrești cât umbresc...

AVATARURILE SBURĂTORULUI ÎMPIETRIT

Ilorian PĂUNOIU

Poezia lui Ovidiu Cristian Dinică aparține prin structură și stil modernismului clasic, riscând o paradigmă care îl delimitează pe poet de cele două extreme, avangarda și post modernismul. Autorul scrie meticolos și-și construiește poemul ca un arhitect care mai întâi desenează și apoi zidește, având mare grijă să nu uite vreo muchie neșlefuită care să afecteze ansamblul.

În orașul viu /Sunt curse canine /Între linii de tren ce merg /spre halta din cer (Orașul viu).

Volumul de debut al autorului, *Roșu Alternativ*, apărut în 2012 la editura PROSCOALA din Rm Vâlcea, se prezintă ca o ironie amară într-o solitudine îmbrăcată în derizoriu și sub tutela unui sarcasm bine temperat. Acest poet discret și cuminte, care pășește umil de teamă să nu deranjeze vreo emoție, are un lirism meditativ care este traversat de o ușoară tristețe, ca și cum mărturisirea catartică nu se poate întâmpla din motive neștiute, poetul făcând eforturi incomensurabile de a sonda 'insondabilul'.

La capătul acesta al zilei ești tu - /cea care mi-ai deschis ușa /fără să mă întrebi de unde vin /și cu ce pași am colorat timpul... (Chipul Zilei).

Chipul adevărat din spatele măștii e greu de ghicit, căci actorul se confundă cu spectatorul, iar regizorul dispăre, lăsându-ne sub semnul incertitudinii. Acestui eu liric îi este teamă să fie deconspirat și caută însingurat lumini și umbre în locuri ascunse, orice prezență neavenită desacralizând taina și zeul care o consacră.

Fata de aur va exista /dacă mâinile noastre /jucându-se o vor plămădi /din nisip și mare. (Fata de aur).

Și într-o altă secvență, același totem este cumva sugerat doar pentru a trezi ideea că în subteranele mitului, există doar un om care visează.

Fata cu broasca pictată pe umăr /risipește ploaia în pași adânc măsurăți de stele, /În ochii săi este marea /iar la marginea acesteia galaxiile /de pe care pleacă corabii cu cartage sfâșiate. (Fata cu broasca)

Chiar și anotimpurile sunt impregnate de același surâs amar al omului care a traversat pustiul banalității cu fiecare clipă, într-o expresie de o încântătoare proștețime.

...într-o toamnă cu inima cât o sală de curs, /cu ferestre

prin care respira primăvara, /cu ochiade rostogolite spre pieptul de iepure tânăr /...printre bănci tocite pe care creștea lumina într-o toamnă ca aceasta inima mea a fost prinsă /la copiat de stele pe coperti de caiet... (Toamna)

Atunci când poemul se întinde pe spații mai largi discursul se diluează și cade în locuri comune care îi dinamitează metafora incisivă (*deschide-mi inima să fim parte din freamătul vremii sau m-ai căutat stingheră pe bolți de gând ori partea de sus a unui cântec pe care amândoi îl știam etc.*).

Poemul lui Ovidiu Cristian Dinică este unul de respirație scurtă și așa trebuie să rămână pentru a găsi expresia fulger sau lama de oțel capabilă să șocheze prin insolit și substanță.

Cunosc un om care are în /inima sa o pasăre de argint; /în ea locuim noi, ceilalți (Prietenul)

În al doilea volum, *Amintirile toamnei*, apărut în 2014 la aceeași editură, PROSCOALA, Ovidiu Cristian Dinică continuă în aceeași tonalitate ușor meditativă, cu accente de melancolie bine temperată, dar și cu metafore surprinzătoare de incisive pentru un poet "cuminte".

Mai întâi /scot osul fiecărui cuvânt /...osele le strâng /pentru cei veniți târziu /să admire peisaje selenare/pe întinșul poemului (Poemul)

Ca un "chirurg", improvizat pentru o operație semantică în poemul fracturat de emoție, așază cu migală cuvintele la locul știut pentru a perturba echilibrul cosmic. Momentele zilei se ivesc tatuete grotesc și naiv cu acuarele stridente, de parcă ar fi niște copii dând din mâini absurd, pentru a dirija o muzică numai de ei auzită.

...ritmul fanfarei divulga primele știri /vecinii și-au găsit copiii purtând aripi albastre /vecinul de la șapte are urme de ruj /pe pervazul geamului /cu eleganță își pune /ziua pe umeri asemeni unui costum nou (Dimineața)

Regăsim aici ecouri din Ungaretti și Montale, dar și din Nichita Stănescu - din volumul *Ochiuri și Semne* - în general, bine asimilate. Detectăm în poezia autorului o neliniște ancestrală care de multe ori provoacă inspirația, ca și cum poetul caută liniștea pierdută într-un timp revolut, nemulțumit de turnura pe care o capătă cotidianul. El caută frenetic soluții ca și cum ar vrea ca poemul să-l salveze într-un fel miraculos. Autorul acestor poeme are o imaginație aproape onirică, de parcă ar locui tot timpul într-un vis de noapte, și uneori, ziua mai coboară printre pământeni, să vadă cu ce se mai ocupă și ce isprăvi au mai reușit în acest răstimp. Viața lor o interpretează într-un fel aparte, numai de el înțeles, într-o cheie semantică proprie și, evident, plin de originalitate.

În noaptea în care inimile /pătrund cerul /asemeni unor săgeți/ voi turna cu răbdare /ciocolată de casă /pe bustul tău fierbinte (Tatiana)

sau

...inima fagure sechestrat /se aruncă /în fibra ierbii /melcii trec strada cu timpul sub braț /la interior /mersul târâș este asortat /umbrelor (Cotidian).

Acest demers se aseamănă cu suprarealismul, curent cu care Ovidiu Cristian Dinică are multe afinități, și el, poetul, oricum neînțeles, își construiește propriul real, în care se așază confortabil. Observatorul nu pare influențat deloc de obiectul observat, el pune cap la cap imagini disparate și le aduce într-o ordine numai de el știută; pare surprins de privirea scrutătoare a observatorului, ca și cum este deja făcut, și autorul stă undeva la pândă pentru a nu scăpa instantul, pentru a-l memora și apoi reda cu maximă fidelitate.

Este atât de cald în această vară /incât lumina /se ascunde în solzii metalici ai peștilor /și zboară odată cu ei /până la capătul opus întinericului (Vara)

Contemplația capătă uneori accente aforistice în ceea ce privește rezultatul acestui exercițiu al spiritului curios să pricape unde începe visarea și unde se termină claritatea unei realități iluzorii.

Cu privire la ape /este o chestiune de ore /să trec fugar puntea /locuiesc în întrebarea cu răspuns închis /sub strat de zăpadă mi se pregătește desfrunzirea (Fuga)

Va fi interesant de urmărit evoluția acestui poet singular în peisajul liric vâlcean, unde se uzează în exces retorica fără substanță, și poezia fără o miză ideatică, pentru a-l face pe cititor să caute înțelesul ascuns. Poezia lui Ovidiu Cristian Dinică confirmă apartenența la modernism în "clasic" al termenului, în care poezia curată, necontaminată de miasmele postmodernismelor de ultimă oră nu pot avea o finalitate ideatică, mântuitoare. Această manieră de a scrie reiterează faptul că lirismul nu pierde niciodată, în ciuda corului de casandre care îi bocesc nimicirea, așezându-ne în fața spectacolului sensibilității creatoare, într-un fel în care observatorul se transformă în obiectul observat. Așteptăm cu o fervoare controlată viitoarele apariții editoriale și nu numai ale lui Ovidiu Cristian Dinică, nădăjduind că evoluția lui pe tărâmul lirismului pur, ne va surprinde de fiecare dată cu metafora insolită în tăietura ei diamantină, iar așchiile de emoții rezultate dintr-o tensiune interioară, nicicând deplin rezolvată în așa fel încât, poetul renăscut din propria lui cenușă să-și ia zborul spre nesfârșitele plaiuri ale universului imaginar.

OVIDIU CRISTIAN DINICĂ

SÂNGELE

(Tragedie la Colectiv)

Sângele se preschimbă în durere
aerul toxic te învăluie gata
să acopere sirena ce te orbește
cu sunetul ei
de la capăt sunt rândurile
arate în toamnă în care berzele
își au cuibul în cuvinte
totul sună atât de straniu
încât ecoul se pierde
sub lespezi de apă fierbinte
am pieptul încordat de căutare
platoșa grea de nerespirat
strivește numele tău Doamne

ASFINȚIT

ascultă mama

cum cad colțuri de cer
din inimă se ivește asfințitul
cum se ridică aburul nopții
numele tău este strigat
din litere prea ninse
ascultă cum se ivesc zorii
din piepturi de cai
cum se ridică de pe masă înserarea

PIATRA

Dintr-un început
se numește piatră lovirea adâncă
a cuvântului în fibra ploii
se numește piatră
felia de țarm dăltuită
de fulger la întretăierea cuvintelor

În orașul de piatră am adus un fir de iarbă
un pește și un pom

toate acestea în locul cuvintelor
ce riscau să-și spargă capul
în piatra orașului
a venit din furtună îngerul
cu el
am alcătuit din cuvintele salvate poemul
să-i redau zborul în orașul de piatră
din piatra orașului să pot distinge
începutul

STELELE

Pereții galbeni din camera mea
sunt plini cu ochii peștilor
pe care îi aleg să cuprindă
în amurgul verde
lacrima uitată a tăcerii
din care să apară
chipul tânăr al tatei

S-a născut în anul 1963 în Râmnicu Vâlcea. Este absolvent al facultății de Științe Economice din Craiova, promoția 1987. În perioada facultății a frecventat cenaclul „Victor Anestin” și a fost redactor la ziarul centrului studențesc. În 1990 s-a implicat în noi colaborări, în presă, la ziarul „Zile” din Râmnicu Vâlcea, la studioul de radio din Craiova (1991-1992) și la tv Valcea (1996-1998). Publică poezie și articole în „Cultura Valceana”, „Boema”, „Romania Literară”, „Povestea Vorbii”, „Cronos”, „Nomen Artis”, „Oglinda literară”. Este redactor al revistei „Negru pe Alb”. În 2012 a publicat volumul de poezii „Roșu Alternativ”. Publică constant în antologiile site-ului „Noduri și Semne”. Este membru al Societății Culturale „Anton Pann” din localitatea natală. În activitatea literară este încurajat de familie și prieteni, și mai ales de soția Tatiana care îl însoțește în zborul literar. În 2014 apare cel de-al doilea volum, „Amintirile Toamnei”.

așteptând
ora exactă,
când aripile mele, prind contur
aduc mai aproape cerul cu vulturi,
iar inima mea, desenând
stelele, se va aprinde
să învețe mersul astrilor.

SĂRUTUL

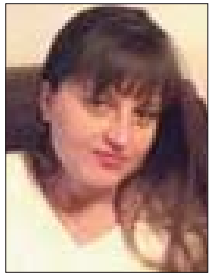
Lasă-mă să-mi curăț oasele albite de teamă
să deschid ușa dulapurilor din care să fugă
iepurii maronii ce s-au hrănit din morcovi
răsăriți nu se știe cum tocmai din scândura
dulapurilor
apoi lasă-mi dulapurile cu ușile deschise
să pot aerisi interiorul viselor
adunate în colțuri apăsate de greutatea cuvin-

telor
și doar uneori adu un lighean mare
în care să încapă tot sângele trandafirilor
cu care vrei să pedepsești sărutul
de acum

SLOVELE

Am să pun botniță plânsului
să rămână mut la poalele munților

iar răsului o să-i fac
legământ cu norii
să aducă primăvara cu zâmbetul ei pleșuv
revărsat peste câmpii
cu rod de cai
să se spargă tăceri
să se nască iubiri
voi citi în inimi slovele
pană la ultima literă rătăcită
pe buze furate sărutului

ALINA NEAGOE

Boala

Dragostea asta a ta, boală rară,
M-a prins, dintru-nceput, din călcăie;
Și-a pornit mai întâi să mă doară
La piciorul cel stâng, o unghie
Ce nu se mai lăsa încălțată
In același pantof bej cu toc jos;
Suspina cum că dragostea poartă
Doar aripi, nu pantof flenduros.

Dragostea asta a ta, boală rară,
Mi-a prins genunchiu-n strânsoare
Și mersul pe jos de-altădată
Mă chinuie rău și mă doare;
Mi-e drumul cel drept, de la poartă
Degrabă distrus, noduros,
Mi-a prins a visa chiar și glezna
Că sărută fluturi pe os.

Flori

Ieri, din cotu-mi plin de bube, zemuind dulceag sfârșit
Și-mbrăcându-mi grav odaia în miros de arsenic,
Răsărit-a, fără veste, colț de floare nevăzută
Ce cu dragoste-și urzește viața roz pe carnea crudă
Și-și întinde fericirea, încă mică, tremurând,
Peste lacomele răni, prea umilă tresărind.

Doamne, cât îmi place floarea mărunțică și tăcută,
Din ce tainic Univers și Cine, putând s-audă
Bubele crescând pe trupu-mi, respirându-mi toată firea,
Mană de semințe vii a trimis de nicăierea
Și-a rodit, prea frumusețe, un ogor de putregaiuri,
Să culeg holde de flori din dureri de adineauri...

Plouă-mi, Doamne, în odaia mare-n grinzi și mică-n soare,
Plouă-mi pân-o crește floarea, să-și întindă peste carnea-mi
Frunzele-aburind de viață, verdele tămăduirii
Și să muște fără milă negura putreziciunii,
Să-și împlante pân' la os dintele cel crud, de lapte,
Să-mi strivească și să-nvie carnea moartă pe jumate...

Prinos

Bucata asta...albă de fericire
Crescută în pripă din drojdi de dor
Pe care-o primesc hămesit, cu uimire,
Hărăzită doar mie în vreun straniu canon,
Vârâtă pe-ascuns cu teamă și milă
Pe sub ușa grea a pustiului ros
De licăriri a doi ochi stinși pe argilă,
Îmi e prilostire? Îmi e prinos?

Trecute iubiri

La început am iubit o zi de primăvară
Ce-mi bătea în geam cu degete de lumină,
"-Hai, vino afară, să te cuprind!" nădăjduiam
Că-mi va striga iubita primăvară febrilă.

Apoi am iubit o uliță cu țărăni și pietre,
Eram convinsă că din dragoste va înverzi;
"- Crede în mine, iubeste-mă!", striga
disperată,
Și-am iubit-o, așteptând ierbi să nască zi de
zi...

Bucata asta... albă de fericire
Cu coaja a liniști și mieri mirosind
Și miezu-i cald dogorind de iubire
Pe ziduri mi-așază ușor răsufând
Prășile de vise, sfoiag de lumină
Îmi crește spărturi în uși și zăvoare,
Mă tâlhărește de plânsu-mi din mână
Și-o fugăresc s-o condamni, drept
cătore soare...

Ca să-mi încerc credința am iubit un munte
Ce îmi tăia călcăiul în stâncă și în glod;
"- Cu cât va curge mai mult sânge din
picior, ziceam,
Cu-atât pași-voi sus și tot mai sus
de norod..."

Azi însă, iubesc fără leac un brad înalt și
singur
Ce-nchipuie veșnic primăvara într-un
colț de munte,
"- În sfârșit falnicul îmi va fi soartă
bună, îmi spun,
Și-mi va petrece doar liniști și verde
pe frunte..."

FRICA

Ilie FĂRTAT

„Ivan, de meserie hoț, cel mai
câțiva ani, apăruse din nou în Grădiștea.
Toți grădiștenii mai cu stare erau într-o
continuă agitație. Le era teamă ca nu
cumva Ivan să le spargă casa și să le fure
banii. Banii și bijuteriile, singurele lucruri
ce aveau valoare pentru Ivan.

Era duminică. Costică, nepotul cel
mare al lui Nița al Popii, care-l moștenea pe bunicu-său în
privința afacerilor, se întorcea de la biserică împreună cu
mumă-sa Lina, frații și surorile mai mici. Aveau casă în
Grădiștea, în centru. Casă mare, arătoasă, de oameni înstăriți.
Spre drum aveau o cameră în care țineau prăvălie. Când ple-
caseră la biserică, ieșiseră toți prin prăvălie închizând ușa de
la intrare în casă, din spate, prin 'nuntru. Așa că, acum, ca
să poată să intre în casă, trebuiau să intre tot prin prăvălie.
Deschide Costică ușa cu cheia, apasă pe clanță, și surpriză,
ușa nu se deschide! Cineva pusese cârligul de deasupra ușii,
cârlig pe care Costică-l punea atunci când închidea prăvălia
pentru a merge la masă sau să aducă ceva marfă din magazia
din spatele casei. Cine?

„- Ivan!” Fu singurul cuvânt pe care-l mai putu Costică
șopti, cu vocea gătuțită de emoție. Cu mâinile tremurându-i
de frică, abia putu să închidă cu cheia ușa la loc.

„- Fugi repede Liută și strigă-l pe nea Mitru să vină cu
pușca. Strigă-l și pe nea Tache Cumpănașu. Apoi te duci fuga
la vale la postul de jandarmi. Fugiși?”

Cu pași nesiguri, alergă în spatele casei și puse mâna pe
secură. Luă și mamă-sa, Lina un par în mână. Se postară unul

la ușa de la prăvălie și unul la ușa din spatele casei. Aștep-
tară. Fetele, surorile lui mai mici, se ascuseră săracile
după magazie și se auzeau cum încercau să-și înfunde plân-
sul în colțul baticelor.

Între timp, veniră în fugă cu puștile în mână Mitru
Gângu și Tache Cumpănașu. Fiecare se puse în genunchi
luând la ochi, unul intrarea în prăvălie și celălalt intrarea în
casă, din spate. Era o liniște apăsătoare. În drum se strâns-
eseră câțiva oameni, femei și copii. Apărură și doi jandarmi.
Aceștia preluară conducerea operațiunii.

„- Nu se apropie, nimeni! Depărtați-vă! altfel riscați să
fiți împușcați”. Strigă unul dintre jandarmi către grupurile
de oameni ce se formaseră în drum.

„- Dete vre-un semn?” Întreabă cel de al doilea jandarm
pe Mitru Gângu care păza intrarea din prăvălie.

„- Nicio mișcare domn jandarm. Nu se vede și nu se
aude nimic.” Îi răspunde acesta.

„- Ivane, aruncă pistolul și ieși cu mâinile ridicate. Ivane
ești înconjurat, nu ai nicio șansă să ieși viu decii.” Răcni so-
mașiile unul dintre jandarmi.

Niciun răspuns și nicio mișcare. Atunci, Mitru Gângu,
un om mai cu curaj, le zice jandarmilor:

„- Haideți, domnilor! să încercăm să intrăm noi peste el,
pe ușa cealaltă. Dacă mă lăsați, mă duc eu.”

„- Ai curaj? Știi, că te poate împușca?! Îi răspunde jan-
darmul

„- Nu mi-e frică, domn jandarm! Acoperiți-mă!”

Fără să mai aștepte alte comentarii, Mitru Gângu, cu
pușca în mână, hotărât, din două lovituri de picior, face ca
ușa de la intrarea din spate să sară în lături. Se dă din dreptul
ușii, cu repeziciune, ca să evite eventualele gloanțe trimise
de Ivan, care era știut că nu ezita să tragă atunci când era în-
colțit.

Ivan umbla înarmat. Se spunea că avea un pistol automat
cu șaptezeci de focuri. Dar stupoare! Nu s-a auzit niciun foc.

După o privire atentă, Mitru Gângu intră în prima cameră,
intră într-a doua și nimic.

După el, la doi pași, jandarmii transpirau de mama focu-
lui de teamă. Mai aveau o ușă de deschis, cea de la prăvălie.
Jandarmii au deschis ușile de la camerele laterale și temători,
s-au dat după tocul ușilor. Nu li se mai vedeau decât puștile.
Precaut, cu pași ușori, Mitru Gângu ajunge la ușă. Pentru o
clipă, ține arma cu mâna stângă, iar cu dreapta își face sem-
nul crucii și cu toată puterea ce i-o dă teama, izbește de
perete ușa de la intrare în prăvălie. Un fir de transpirație rece
ca gheața îi curge pe șira spinării. Dar nici de data asta nu se
întâmplă nimic.

„- Doamne apără-mă,” zice în gând Mitru Gângu și cu
pași mici, cu degetul pe trăgaci intră în prăvălie. Se uită în
stânga, se uită în dreapta, se uită după tejghea și nici urmă
de Ivan.

„- Haideți fraților! că nu e nimeni.” Strigă cu vocea gă-
tuțită încă de teamă, Mitru Gângu.

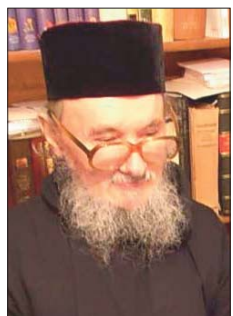
În câteva clipe veniră în prăvălie toți. Jandarmii cura-
joși, de data asta, se arătară foarte activi în a cotrobăii,
chipurile să-l caute pe Ivan, pe după tejghele.

Ce se întâmplase de fapt? Ghinionul a făcut, ca acel
cârlig, cu care Costică închidea prin 'nuntru prăvălia, să se
puie singur. Probabil, că în timp, căpătase joc și la un șoc
mai puternic s-a pus singur. Alta explicație, credibilă, nu s-
a găsit atunci. Totuși, toată acțiunea a avut ca urmare un chef,
la care protagoniștii au fost invitați de către Costică, ca răs-
plată pentru efortul lor.

Printre cei care asistau, din drum, la acțiune, se afla și un
individ, scund și negricios, care se tot interesa pe cine
arestează jandarmii. După terminarea spectacolului, acesta
a plecat pe nesimțite, așa cum și venise. Nu era altul decât
vestitul Ivan. Era specialist în a-și schimba fizionomia atunci
când dorea...

BISERICILE DIN PEȘTERA SFÂNTULUI GRIGORIE DECAPOLITUL

Veniamin MICLE

Potrivit opiniilor emise de unii specialiști în domeniu! istoriei naționale și bisericești, în Peștera Sfântului Grigorie Decapolitul a existat un locaș de cult mult mai vechi decât cele de astăzi. Virgil Drăghiceanu presupune că aici a luat ființă una dintre cele mai vechi așezări bisericești de la noi din țară, care ar coincide cu „începuturile vieții noastre naționale și bisericești”, iar părintele Dumitru Bălașa considera că: „Sihăstrii olteni au ridicat din timpuri necunoscute un altar de închinăciune în această Peșteră”. Ideea o găsim chiar în secolul al XVII-lea la arhidiaconul Paul de Alep care, referindu-se la începuturile Mănăstirii Bistrița, scria: „Originea întemeierii sale este aceasta: Un vechi pustnic, deosebit prin virtuțile sale, a găsit în vârful acestui munte care se ridică dinspre miez-noapte, deasupra Mănăstirii, gura unei Peșteri și, cu îndemânare și stăruință, a deschis poteci care duceau acolo și a făcut în Peșteră o biserică spre slava Sfântului Mihail”.

Pe temeiul afirmațiilor menționate, se poate susține că primul altar creștin a fost zidit în „fereastra Peșterii”, unde pustnicii aveau unele condiții mai bune, datorită luminii și aerului curat. Semnificativ este și faptul că, în naosul bisericești Sfintii Arhangheli, pe peretele nordic, lângă capeteasmă, este zugrăvit chipul Sfântului Mare Mucenic Procopie care ne amintește, potrivit tradiției, de un vechi schit, zidit de Basarab I, ca recunoștință pentru victoria bătăliei de la Posada asupra oștilor regelui Carol Robert de Anjou al Ungariei, din anul 1330.

Odată însă cu noua organizare a monahismului ortodox român, în secolul al XIV-lea, Peștera își pierde din importanță ca centru pustnicesc; sihăstrii o părăsesc și zidesc în apropierea ei bisericuța cu hramul Schimbarea la Față, sub influența curentului isihast, promovat de Sfântul Grigorie Sinaitul la Paroria, iar schitul din Peșteră s-a ruinat odată cu trecerea anilor.

Bisericuța Ovidenia. Cel mai vechi monument din Peștera Sfântului Grigorie este bisericuța Ovidenia. Ea a fost amenajată la sfârșitul secolului al XV-lea, cu scopul de a servi ca „tainiță” a Mănăstirii Bistrița. Importanța „tainițelor” în istoria țării noastre vom înțelege-o mai bine prin cele relatate de arhidiaconul Paul de Alep. Într-o convorbire a sa cu marele vornic Preda Brâncoveanu, descrie castelele și cetățile de piatră din țara lor, care îi ferește de orice pericol, trăind fără „a cunoaște spaima”. Interlocutorul său îi prezintă situația cu totul deosebită de la noi, zicând: „Mulțumim lui Dumnezeu cel Atotputernic, că nu avem castele în țara noastră. În loc de castele și de cetăți, avem acești munți și păduri, împotriva cărora nici un dușman nu poate birui. Dacă ar fi altfel și dacă am fi avut castele pe pământul nostru, turcii de mult ne-ar fi izgonit din ele”. Evenimentele din februarie 1658, când au năvălit tătarii și turcii, confirmă afirmațiile marelui vornic, iar arhidiaconul Paul le trăiește personal; iată ce scrie el: „Noi trimiseseam încă de mai înainte toate lucrurile noastre în munți, prin mijlocirea și încredințarea starețului. El dăduse tuturor cetelor de țărani care locuiau în acei munți câte o boccea, două sau trei, cu lucruri de ale noastre, împreună cu chiria ca să le păstreze sau să le ascundă în peșteri și tainițe, în vârfulurile munților, știute și cunoscute doar de ei. În această privință, ni se spusese că ele erau adânci ca puțurile, de o adâncime care nu poate fi măsurată, către mijlocul cărora se află un fel de peșteri, și locuitorii coboară boccelele jos cu ajutorul unor funii, și un om se coboară cu ele pentru a le băga și ascunde în peșteri.

Fiecare familie de la munte are ascunzători de acest fel, pe care numai ea le cunoaște. Și pentru fiecare boccea se plătește un dinar românesc... Nici bocceaua nu trebuie să fie prea mare, căci altfel nu poate intra pe gura acelei adâncituri. La primirea lucrurilor, ei dau garanție că le vor înapoia în aceeași stare în care le-au primit și, după cum ni s-a spus, acești sârmani oameni cară boccelele cu spinarea până în locul unde sunt acele tainițe deoarece carele nu pot merge printre acești munți stâncoși și răpoși”.

Împrejurările vitrege ale istoriei i-a determinat și pe egumenii de la Mănăstirea Bistrița să pregătească o tainiță sigură, ferită de pericolul jefuirii. Cel mai corespunzător loc era Peștera, dar orice intervenție efectuată înăuntrul ei ar fi trezit bănuieli. În acest caz, zidirea unei bisericești îndepărta orice suspiciune. Deci, se poate admite că, amenajarea făcută în cea mai întunecoasă și îngustă galerie a Peșterii, nu urmarea ridicarea unui locaș de cult, ci asigurarea unui spațiu corespunzător pentru adăpostirea tezaurului spiritual și cultic al Mănăstirii. Existența unei bisericești într-un cadru pustnicesc apărea un lucru firesc, locaș de rugăciune, nu ascunzătoare de comori.

Se știe că în anul 1497, banul Barbu Craiovescu înzestră ctitoria sa de la Bistrița cu moaștele Sfântului Grigorie Decapolitul. Pe lângă valoarea spirituală, moaștele reprezentau un adevărat tezaur, fiind cântărite în aur. Când a voit banul să le cumpere, i-a zis turcului: „Așa și se vor da, dacă le vei cumpăni cu galbeni”. Deci le căutau și necreștinii, în scopuri comerciale, de aceea, erau păstrate în locuri tainice, cunoscute numai de conducerea și duhovnicii mănăstirii.

Pentru stabilirea vechimii bisericești Ovidenia, există o serie de argumente documentare. În primul rând, peretele rezervat ctitorilor, din interiorul bisericești, păstrează două imagini monahale, reprezentând pe ieromonahii Macarie și Daniil. Virgil Drăghiceanu îi numește „ctitori”, idee preluată și de alți cercetători.

Tratând despre sihăstriile din Peștera, părintele Dumitru Bălașa scria în 1957, referitor la Ovidenia, că: „Pe zidul din dreapta, aproape de intrare, sunt două chipuri de ctitori: Daniil egumenul și Macarie egumenul”, fără a preciza dacă sunt egumenii ai Sihăstriei Ovidenia sau ai Mănăstirii Bistrița. Reluată problema în 1981, profesorul Valentin Saca acceptă ideea anterioară, afirmând că cele două personaje, „nu pot fi decât reprezentările ctitorilor”, iar în altă parte, că: „Cele mai importante reprezentări de pe peretele nordic și, în general, al întregului ansamblu, atât în valoarea artistică cât și documentară istorică, sunt cele două imagini, a egumenului Daniil, ctitor fondator, și a egumenului Macarie, cel care a adus prima refacere a monumentului, în 1737”. Aici trebuie precizat că, ieromonahul Macarie nu „a dres mai de iznoavă”, cum scrie Pisania, bisericuța Ovidenia, ci Sfintii Arhangheli, cum se va demonstra în continuare, deși toți cercetătorii au ignorat acest fapt. Deci, ieromonahul Macarie realizează mai mult decât „prima refacere a monumentului”, chiar întemeiază sau fondează bisericuța Ovidenia.

Între egumenii Mănăstirii Bistrița, catalogul menționează numai unul cu numele Macarie, atestat documentar la 16 martie 1494, într-un hrisov emis de voievodul Vlad Călugărul (1482-1495). El conduce destinele Mănăstirii până în anul 1504, când, potrivit unor opinii ale istoriografilor, este ales episcop al Râmnicului, iar Neagoe Basarab îl ridică la treapta de mitropolit al Țării Românești. Necesitatea amenajării unui loc tainic pentru adăpostirea Sfințelor Moaște, în caz de pericol, l-a determinat să aleagă cel mai întunecos spațiu din galeriile Peșterii; aici pregătește firida ca tainiță, iar bisericuța pentru oficierea sfințelor slujbe, însăși orientarea axei bisericești în direcția vest-est, adică având sfântul altar spre Apus, contrar rânduielii ortodoxe, denotă obligația de adaptare a spațiului natural oferit de Peșteră, unui scop liturgic, dar și protector. Amenajarea în stânga naosului

a tainiței sub forma unei cămăruțe, arată limpede că așezământul bisericesc avea un scop secret.

Tainița din bisericuța Ovidenia a fost folosită prima dată în anul 1509, când Mănăstirea Bistrița „din temelie o a risipit” Mihnea cel Rău, cum scrie Gavriil Protul. Atunci au fost ascunse în tainiță moaștele Sfântului Grigorie Decapolitul împreună cu alte obiecte de valoare. Tradiția, potrivit căreia ele au fost duse de boierii Craiovești în Siberia, nu are temeii. În 1514, se aflau la Bistrița, cum arată inscripția slavonă brodată pe covorul donat de voievod: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, eu robul lui Dumnezeu, Io Neagoe voievod, am venit la Mănăstirea Bistrița, hramul Cinstitei Născătoarei de Dumnezeu, și am depus Sfântului Grigorie Decapolitul această învelitoare, iar cine o va strica să fie cu Iuda. Luna august, 4 zile, în anul 7022”. Luând în considerație aceste evenimente istorice, se confirmă și afirmația părintelui Dumitru Bălașa care scrie, că „prezența moaștelor în Peșteră presupune un cât de mic altar creștin”, precum și cea a profesorului Valentin Saca, potrivit căreia, existența unui locaș de cult a fost necesară, „începând cu primii ani ai secolului al XVI-lea, de adăpostire aici a moaștelor Sfântului Grigorie Decapolitul, în vremuri de cumpănă pentru Mănăstire și pentru țară”. Aceste concluzii, precum și cercetările recente efectuate în arhiva Mănăstirii, confirmă vechimea mult mai mare, decât s-a stabilit până în prezent, a bisericești Ovidenia. Ca tainiță, a îndeplinit rolul hotărâtor în salvarea tuturor comorilor de patrimoniu al Bistriței.

Între anii 1514-1609, moaștele Sfântului Grigorie Decapolitul nu sunt menționate în documente. Mănăstirea trece printr-o perioadă grea. Urmașii direcți ai boierilor Craiovești se sting din viață, iar rudeniile lor pierd influența politică în treburile statului. Numai într-un secol, pe la conducerea mănăstirească s-au perindat șaptesprezece egumeni, aflați într-un neîncetat conflict, cu anumiți boieri care coteau proprietățile Mănăstirii; în asemenea împrejurări, tezaurul trebuia adăpostit. Mai ales că, în 1530 altă urgie se abate peste această vatră de rugăciune și spiritualitate. În timp ce voievodul Moise Vodă (1529-1530), ajutat de oștile lui Ștefan Mailath din Transilvania, luptă contra turcilor care aduceau pe noul domn, Vlad Înecatul (1530-1532), o ceată de unguri atacă Mănăstirea Bistrița și o jefuiesc, cum scrie într-un hrisov din 12 februarie 1533, că „au jefuit ungurii Mănăstirea și au tăiat și pe călugări”. Moaștele Sfântului Grigorie și tezaurul nu le-au descoperit, fiind adăpostite în tainița din bisericuța Ovidenia.

La începutul secolului al XVII-lea, s-au făcut prima dată lucrări de restaurare la bisericuța Ovidenia pentru adăpostirea bunurilor Mănăstirii, întrucât țara era din nou în pericol, amenințată de invazia principelui Transilvaniei Gabriel Báthoty. În 1610, mitropolitul Matei al Mirelor menționează prezența Sfințelor Moaște în Peșteră, fără a preciza dacă exista vreun locaș de cult. Ovidenia nu este pomenită nici de arhidiaconul Paul de Alep, în 1658. Credem că adevărul este bine intuit de Radu Crețeanu care spune: „Nemenționarea ei ar putea fi pusă în legătură și cu secretul ce trebuia păstrat pentru tezaurul Mănăstirii”. Cert este că din acest secol, ambele bisericești apar în documente.

Un document din anul 1769 arată că Sfințele Moaște au fost adăpostite în Peșteră, datorită războiului ruso-turc (1768-1774). Hrisovul emis la 12 septembrie de voievodul Grigorie III Ghica, împuternicește conducerea Mănăstirii Bistrița să caute patru oameni de încredere pentru a fi „pază la Peșteră, unde se află sfințele moaște ale Sfântului Cuviosului Părinte Grigorie Decapolitul”. Cu această ocazie s-a restaurat a doua oară bisericuța Ovidenia.

A treia restaurare a Ovideniei a avut loc în anul 1828, determinată de alt război ruso-turc (1828-1829), pentru adăpostirea Sfințelor Moaște și a tezaurului

Mănăstirii. Egumenul restaurator este ieromonahul Daniil, care conduce Mănăstirea Bistrița între anii 1827-1829. Deci, ieromonahul Daniil nu este „ctitor fondator” al Ovideniei, mai ales că între anii 1633-1635, când cercetătorii consideră că a fost construită biserița, egumenul Bistriței era ieromonahul Vasile care a deținut această funcție 29 de ani (1629-1658), bucurându-se de îndelungată și pașnică domnie a voievodului Matei Basarab (1632-1654). Între egumenii bistrițeni, singurul cel de la Ovidenia poartă numele Daniil. Tabloul îl reprezintă înaintat în vârstă, cu barba albă. El a început lucrările de restaurare a monumentului, dar vârsta înaintată nu i-a permis terminarea lor, care are loc în anul 1829. Urmașul său, arhimandritul Gavriil Petrovici (1829-1857) contribuie la realizarea finisărilor și așează Pisania: „Această sfântă biserică ce prăznuiește Ovidenia acum la al treilea rând s-a preînnoit și s-a împodobit cu zugrăveala de Sfinția Sa robul lui Dumnezeu chir Gavriil arhimandritul, egumen al sfintei și dumnezeieștii Bistrița, la 18...”.

Urmărind evenimentele istorice și identificând chipurile ctitorilor, se poate conchide că biserița Ovidenia a fost construită ca loc de tainită pentru Mănăstirea Bistrița, la sfârșitul secolului al XV-lea sau începutul celui următor, de către egumenul Macarie ieromonahul.

Cele trei restaurări, menționate în Pisania egumenului Gavriil arhimandritul, au fost realizate în anii 1609, 1769 și 1828, pentru adăpostirea moaștelor Sfântului Grigorie Decapolitul și a tezaurului Mănăstirii. Chipurile ieromonahilor Macarie și Daniil reprezintă pe fondatorul Ovideniei și pe ultimul ei restaurator, caz asemănător Mănăstirii Bistrița în a cărei biserică mare sunt zugrăviți: banul Barbu Craiovescu, ctitorul fondator, și voievodul Barbu Știrbei, ultimul restaurator.

Biserița Sfinții Arhangheli. Cu privire la vechimea biseriței Sfinții Arhangheli, există date mai precise decât cele referitoare la Ovidenia. Prima oară este menționată în

anul 1642, sub numele de „Schitul Sfântul Arhanghel Mihail”, iar în alt document, tot din secolul al XVII-lea, „Schitul Sfinții Ingeri”.

Cea mai valoroasă informație provine de la Alexandru Odobescu, din anul 1860, când descoperă Pisania biseriței, despre care spune că „se găsește încă acolo pe o piatră săpată cu multă inexperiență de sculptură și de stil”. Iată conținutul ei: „Această sfântă biserică este zidită de mitropolitul Teofil, la leat 7143, și rămând la pustiire și de tot la risipire, iarși la leat 7245, robul lui Dumnezeu, Macarie ieromonahul o a dres, mai de iznoavă prefăcută, spre a lui și a părinților Rafael ieromonah și Ivana, veșnică pomenire. Am scris eu, Macarie ieromonahul, 7245, iunie 3”.

Episcopul Atanasie Mironescu al Râmnicului, în Istoricul Eparhiei din 1906, scrie că, fostul egumen al Mănăstirii Bistrița, Teofil (1610-1618) - viitor episcop al Râmnicului și apoi mitropolit al Țării Românești - ca „sfântă și pioasă amintire și recunoștință către metania sa, Mănăstirea Bistrița și, mai ales, ca o mulțumire către Dumnezeu și către Peșteră, care îl scăpase oarecând de la moarte, zidi în Peștera aceasta, în anul 1633, o mică biseriță, care fu apoi prefăcută, în zilele episcopului Climent, de către Macarie ieromonahul, în 1732”.

Pisania descoperită și transcrisă de Alexandru Odobescu aparține biseriței Sfinții Arhangheli, dar cercetătorii o atribuie, din greșeală, ambelor monumente. Istoricul Aurelian Sacerdoțeanu (1904-1976) susține că cele două locașuri de cult „au fost zidite de mitropolitul Teofil în 1637”. Ideea este preluată de părintele Dumitru Bălașa, afirmând despre biserița Sfinții Arhangheli următoarele: „Se susține totuși că a fost zidită odată cu biserița din fundul Peșterii în anul 1637 de către același ctitor, Teofil episcopul Râmnicului, și refăcută în 1732”, însă recunoaște că, „o cercetare a informațiilor, cel puțin în ce privește anul, este greu de făcut, deoarece Pisania nu mai există”.

Descriind arhitectura și pictura celor două monumente,

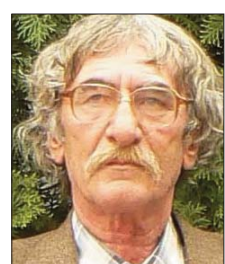
profesorul Valentin Saca afirma: „La cumpăna veacurilor a XVI-lea și a XVII-lea, alături de biserică în stâncă, cu hramul „Ovidenia”, Peștera Sfântului Grigorie Decapolitul este înzestrată cu o nouă ctitorie devenită, între timp, și ea, monument de artă medievală, biserica cu hramul Sfinților Arhangheli”. Deci, autorul avansează construirea ei mult mai devreme, chiar la începutul secolului al XVII-lea; totuși, în altă parte, scrie: „Nu putem aprecia cu exactitate anul, dar putem fi siguri că ridicarea bisericii Sfinții Arhangheli a avut loc nu la mult timp după terminarea Ovideniei”. Recurgând la o informație din Inventarul general al Mănăstirii Bistrița, unde se precizează că „biserița de la lumină este zidită în anul 1633 de episcopul Teofil al II-lea al Râmnicului”, zice în continuare că, „poate fi considerată ca reală afirmația episcopului Atanasie, exceptând anul”, deși, după cum s-a constatat, ierarhul vâlcean se referea la Ovidenia, nu la Sfinții Arhangheli.

Încercând să descopere anul zidirii biseriței Sfinții Arhangheli, profesorul Vasile Saca scrie mai departe: „Dacă luăm însă în seamă faptul că Teofil al II-lea, din anul 1636, devine mitropolit și că abia în 1642 este pomenită biserica Sfinții Arhangheli, devine posibilă ctitoria bisericii după investirea ca mitropolit”, și conchide: „Orice variantă am accepta-o ca plauzibilă, pare cert, prin apariția în ambele biserici a portretului egumenului Mănăstirii Bistrița, Daniil, faptul ce cele două monumente au fost ctitorite în prima jumătate a secolului al XVII-lea, fie în perioada episcopatului lui Teofil, fie în perioada în care acesta era mitropolitul Țării Românești”. Argumentul cu egumenul Daniil din secolul al XVII-lea cade, după cum am văzut când s-a vorbit despre Ovidenia.

Totuși, n-ar fi exclus ca, Teofil să fi construit biserița Sfinții Arhangheli în jurul anului 1635, când era episcop al Râmnicului, dar ieromonahul Macarie, în Pisania din 1737, menționează cea mai înaltă demnitate ocupată în ierarhie de această personalitate a Bisericii noastre.

Gheorghe Bogorodea: - *Eu scriu pentru că nu vreau să trec prin viață dormind*

Felix SIMA

Născut la 29 august 1952, în satul Ciugetu, comuna Malaia, județul Vâlcea. Fiu al Mariei Dobroiu cu care s-a căsătorit Toma Bogorodea din România de sus - Horezu, alăturându-l fiului Doru și surorii Aurora, crescându-i și educându-i pe toți, laolaltă, în continuare.

În 1971, după absolvirea Liceului Militar „Dimitrie Cantemir” din Breaza, neîmpăcat cu ideea unei cariere militare, și-a acordat un răgaz de meditație, timp de doi ani, lucrând ca „tăietor de lemne” - așa cum îi plăcea să-și spună - pe Valea Lotrului.

Se înscrie la Facultatea de Istorie și Filozofie, secția Psihologie - Sociologie a Universității „A. I. Cuza” din Iași, ale cărei cursuri le absolvă în anul 1977, optând la repartiziile pentru orașul Târgu Jiu. Aici cunoaște pe poetul Nicolae Diaconu și face cunoștință cu grupul tinerilor scriitori ai locului, printre care Aurel Antonie, Adrian Frățilă, Tudor Voinea, Spiridon Popescu, Ion Cănașoiu, Romulus Diaconescu. Va lega, de-a lungul vieții, o strânsă prietenie cu aceștia. Prozatorul Dan Ion Vlad de la Craiova îi va deveni redactor la cartea „Cocoșul”, la „Scrisul Românesc”. Căsătorit cu Olga Pancratova, profesoară de limba română, care este repartizată în orașul natal, Tulcea, solicită transferul la Tulcea, primind post la Comitetul Județean pentru Cultură și Artă. Vor avea, împreună, două fiice. După o scurtă perioadă, a fost încadrat ca psiholog la Policlinica Județeană, apoi la Centrul Militar Tulcea. Ulterior, a

fost profesor de psihologie la Școala Normală. Se mută, după aceea, la Babadag, ocupând tot funcția de psiholog la Spitalul din localitate.

„La Policlinica Județeană, cabinetul său devine un soi de agora, unde se adunau cenacliștii de la Orfeu, care îl aleseră Președinte de onoare, ales în unanimitate, pictori și alți boemi, precum și tinerii de la grupul muzical „Accent” (poemul său, „Scrisoarea XIII”, devenise o emblemă a formației, piesă muzicală care a stat peste un an în topul național al formațiilor rock). Comparativ cu ta-lentul recunoscut unanim de revistele literare și critica de specialitate, a publicat foarte puțin. Retras într-o voită solitudine - de neînvidiat dar, în planul creației, cu rezultate benefice. Suferind, scriitorul, cunoscut pentru strașnica-i parcimonie față de opera scrisă, a finalizat o culegere de proză scurtă și o serie de poeme structurate te-matic - două volume ce își așteaptă tiparul. Din păcate, izolarea, modestia, suferința fizică nu i-au fost priincioase publicării operelor. A apucat, totuși, să își vadă tipărit volumul „Horă de bărbați”, acesta fiind lansat la Tulcea, în 6 aprilie 2015”. (Aurel Ifrim).

A decedat în ziua de 7 iulie 2015, după o lungă suferință, fiind înmormântat la Tulcea, în cimitirul Eternitate.

Debut literar: revista „Opinia studentescă” din Iași, al cărei secretar general de redacție a fost (1974 - 1977), cu eseul „Elemente de gândire sociologică și psihologică în opera lui Mihai Eminescu (1974). În aceeași publicație, îi apar și primele versuri (1977). Publică proză, eseu, poezie

în revistele literare „Tomis”, „Lucașul”, „Ramuri”, „Literatură”, „Tricolorul” și în antologiile: „Gorjul literar” - Târgu Jiu, 1978, „O Tulce literară” - Tulcea, 1981, Almanahul „Ramuri” - Craiova, 1982, „Vânzătorul de enigme” - Constanța, 1983.

Volume publicate: „În fața oglinzii”, Comitetul pentru Cultură Tulcea, 1980, „Cocoșul”, Editura „Scrisul Românesc”, 1984, „Poemele psalmilor”, Inspectoratul pentru Cultură Tulcea, 1999, „Horă de bărbați”, Constanța, Editura „Ex Ponto”, 2015.

Premii literare: Premiul I pentru proză, acordat în anul 1979 de revista „Lucașul”. 1980: Premiul I la Festivalul Național „Tudor Arghezi”, Cărbunesti - Târgu Jiu. 1981: Premiul I pentru proză la Festivalul Național „Tudor Arghezi”.

Dintr-un interviu luat de cărturarul Ovidiu Dunăreanu - directorul editurii „Ex Ponto” - și publicat în revista „Tomis”, octombrie 1990, apoi în cartea „Convorbiri pontice”, aflăm mai multe despre activitatea scriitoricească a lui Gheorghe Bogorodea: „Din 1985 am predat Editurii „Eminescu” volumul de versuri „Undeva, bate ora”, iar Editurii „Cartea Românească” un volum de versuri „Flori carnivore” și unul de povestiri (din 1977) „Horă de bărbați”. Am gata volumul „Poemele sângelui”, iar în stadiu de finalizare „Scrisorile și plângerea”, „Poeme

de piatră și cuțit” și „Mărturisirea”. Scriu la volumul de povestiri „Casa peste care a zburat cucul”. Ți se pare mult? Mă apropii totuși de patruzeci de ani. Și am tăcut în singurătatea mea. De multe ori dureroasă. Fără o recunoaștere națională, nu există scriitor. Sunt, pe aici, printre noi, nu puțini care ar fi făcut onoare editurilor, dacă ar fi fost tipăriți la timp. Așteptând în zadar, obosești, ți se face lehamite. Scriitorii să se întoarcă la menirea lor.”

Cu ocazia lansării din 6 aprilie de la Tulcea, desfășurată la „Casa Avramide”, excelent lăcaș de cultură, autorul a mărturisit, înainte de a acorda autografe pe cartea „Horă de bărbați”, proaspăt tipărită: „Nu am fost niciodată ușă de biserică, dar nici n-am făcut rău cu nemiluita. Autoexilul meu la Babadag s-a datorat, în principal, faptului că devenisem bolnăvicios. În orașelul acela izolat duc lipsa oamenilor și omeniei celor de la Tulcea. Nimeni nu e veșnic, nimeni nu e imaculat. Vă mulțumesc tuturor celor ce mi-ați făcut bucuria de a-mi vedea cartea tipărită, iar domnului muzician Paul Prisada mai rămâne să-i fac o bisericuță – el s-a ocupat, în mod special, de apariția cărții, fiind și „motorul” evenimentului”. (Petru Țincoc).

*

Au scris, de-a lungul timpului, în presa literară, despre cărțile publicate de Gheorghe Bogorodea, nume alese ale literelor românești, precum: Nicolae Diaconu („Ramuri”, iun. 1982), Petru Vălureanu („Tomis”, mai, 1982), Cezar Ivănescu („Luceafărul”, sept. 1982), George Popescu („Ramuri”, ian. 1983), Nicolae Rusali („Tulcea culturală”, mart. 1984), Laurențiu Ulici („România literară”, mai 1985), Ovidiu Dunăreanu („Tomis”, iul. 1985), Nicolae Diaconu

(„Ramuri”, oct. 1985), Alexandru Condeescu („Luceafărul”, mart. 1986) ș.a.

Toți cei care m-au citit și au găsit că este cazul să-și spună opiniile despre primele mele cărți, au făcut-o pertinent și încurajator, uneori chiar elogios. Mai mult de atât nici nu cred că puteam să-mi doresc –mai adaugă, în același interviu, Gheorghe Bogorodea, cu sinceritate, candoare și frumusețe sufletească rar întâlnite.

Sintagmă bogorodiană: „<<În camera bună a sufletului meu *musafirul de vază* e limba română, iar cheia ușii este basmul...>> *Musafirul de vază* a fost obiectul existenței sale artistice, el însuși locuind părelnic în teritoriul basmului, dar nu a poveștii feerice unde Binele învinge Răul, dimpotrivă, în teritoriul malefic, unde Eliberatorul – cum Iisus Hristos, cade răpus. Prietenul Bogo a trăit în lumea stricată de veacul mancurților, făpturi cu teamă de stăpânire, dar fără iubire de dumnezeire. Deși îl premiau, nu-l publicau, din cauza „tematicii”, iar Bogo nu și-a trădat harul. În anii de prigoană ai *realismului socialist*, el scria balade despre țărănul român coborât din mit, poeme despre Mântuitor și Tatăl Cereșc”(Aurel Ifrim).

“Povestirile domnului Gheorghe Bogorodea ne duc fie în lumea încremenită în ritualuri și mister a satului românesc, fie în cea a orașului industrializat comunist, în care omul se

simte înstrăinat. Răzbat în povestirile scriitorului suferințe ale adultului, experiențe de viață traumatizante, încercarea disperată a personajelor de a prinde rădăcini undeva, de a-și afla liniștea. Pierduți în universul închis al orașului, eroii se întorc spre imaginile luminoase ale satului, idealizează trecutul, deși acesta rămâne mai mereu învăluit de mister”. (Floarea Calenic, Prefață la volumul „Horă de bărbați”)

„Eu scriu pentru că nu vreau să trec prin viață dormind. Contul erorilor mele rămâne deschis, dar îmi asum responsabilitatea și orgoliul de a le plăti fără a cere îndurare ori clemență” – spune Gheorghe Bogorodea, dureros de adevărat pentru el, pentru toți care au o conștiință de Om. Om dintr-o bucată, om de munte, Căpitan de plai. Păcat că s-a stins prea devreme. Mai avea multe de spus.

Bibliografie

1. *NordDobrogea Cultural*. Centrul Cultural „Jean Bart”, Nr. 7/ 2015, pp. 16-22.
2. *Obiectiv. Cotidianul de Tulcea*. 8 aprilie 2015, p. 2.
3. Gheorghe Bogorodea, „Horă de bărbați”, Constanța, Editura EX PONTO, 2015, 168 p.

Scrisoarea XIII

Nouă crai
pe nouă cai
cu fețele-ntunecate
și cu pungi cu cincii lăcate
au plecat să cate fătul,
logofătul,
până n-o să dea omătul.
Au plecat din primăvară
când dă grija peste țară
și ogorul nu-l arară,
grâul nu-l mai semănară.
Drumu-i greu,
calea e lungă,
nu se știe de-or să-ajungă,
drumu-i greu,
calea e rea,
s-a ivit pe cer o stea.
A trecut și luna mai,
tot pe drum sunt nouă crai,
zi de vară până-n seară,

gonesc cai de-i omoară.

Nouă crai
pe nouă cai
cu bărbile împletite
și cu straietele tocite
și cu zilele risipite
se tot duc
și vara trece
și începe toamna rece.
Ochii-s grei de cearcăne,
Doamne, nouă, iartă-ne,
că ni-i barba până-n brâu,
inima crudă și rea
iar privirea la o stea.
Nouă crai pe nouă cai
trec prin lume fără grai.

Cântecul psalmilor

Nici azi nu vine nimeni.
Oare cine
Ar trebui să bată-n geam la mine?

M-ați tras cu toții pe roată.

Unde ești Tu, Doamne,
Unde ești tu, Tată?
M-ați lăsat în voia lor,
Iluzie sfâșiată!
N-am să Te chem
Nici până-n ziua de Apoi
Care va fi cu mult după noi...
M-ai dojenit
Iar eu n-am recunoscut.
Tu m-ai certat
Dar eu n-am priceput.
Sunt toate
Ca în vremea de-Nceput?
Când Tu voiai să fii
De-a pururi Unul,
Ai pus la încercări fiul, nevasta,
Cu suferințe și dureri din lumea
asta.
Gândește, Tată, în ziua de Apoi
Mă voi crucifica doar între voi.

Scrisoarea II

Nu se știe de unde s-a ivit,
De la Apus ori de la Răsărit,
Se știe doar că umblă călare,
Fără-ncetare,
Pe un armăsar alb.
Nimeni nu-i știe rudele și părinții,
La chip aduce cu sfinții.
Trece din casă în casă,
Stă de vorbă cu toți,
Nu se teme de împărat și nici de
hoți.
Uneori vine pe câmp, la arat,
Trece din sat în sat...
Se simte o fierbere-n lume,
Fără nume,
Focul din noi
Trece în cai și în boi...
Când a fost să se împartă recolta,
Călărețul n-a mai venit.
Au venit oamenii Împăratului

Să-și poarte armele

De-a lungul și de-a latul satului.
Trec din casă în casă,
Cu privirea întunecată și rea.
Inima mea - tot ca inima ta-
Sângerează fără să vrea.
Când au ajuns carele
Înalte cât soarele,
A ieșit călărețul din pământ
Și ne-a muștrat cu-o tăcere
Mai grea decât orice cuvânt...
Nimeni nu știe încotro a pierit –
Către Apus ori către Răsărit.
Nimeni nu știe
Dacă este bogat sau sărac,
Dacă trece sau nu
Dintr-un veac în alt veac...

Trei poezii de
Gheorghe BOGORODEA

ABSURDUL TÂRZIU AL LUI GEORGE TERZIU

Dumitru SÂRGHE

George Terziu, acest „mort frumos, cu ochii vii”, care a brevetat sintagma „MOARTEA NECESARĂ”, într-un valoros volum de poezie cu același titlu, recidivează urmuzian, cu un trăsnet volum de proză, intitulat nici mai mult, nici mai puțin „Proză bipedă”. Bipedă, bipedă, dar ce proză, neică! Scurtă, absurdă și suprarrealistă. Absurdul social și politic al lui Terziu vine, ce-i drept, cam târziu, după ce, în urmă cu mult timp, evreii Kafka și Urmuz făceau furori cu acest stil aparent șocant și ilogic...

Așadar, George Terziu ne aduce în atenție o scriere din avangarda unor timpuri apuse pentru lumea civilizată, dar atât de actuale pentru noi românii, care ne aflăm încă la o distanță considerabilă față de civilizația occidentală.

Volumul „Proză bipedă”, apărut la propria-i editură (Inspirescu, din Satu Mare), ne prezintă o proză subtilă, cu mesaje codificate și parabole, care au marele merit de a da naștere la mai multe interpretări. Și așa e și firesc, până la urmă: într-o Românie, în care pluralismul politic este batjocorit, din punct de vedere social, politic, cultural și, mai ales, economic, stilul acesta oarecum încifrat ne dă posibilitatea să traducem și să definim mult mai bine leagănul acesta de respirație

anevoioasă care se numește România..

Suprarrealismul, pe alocuri, magic, pe care ni-l oferă Terziu oglindește pe deplin voluptatea contradicției lumii în care trăim, făcând, parcă, mai dulce suferința cotidiană cauzată de irezolvabilele noastre probleme existențiale.

În „Goana după aur”, povestea de început a acestui volum, ca orice român respectabil, Demeter avea o poftă nebună, nebună de... bani. „Plutea în aer ceva clar și tulburător”, care îi prevestea un succes uriaș, o schimbare a condiției sale sociale. Tot scormonind prin tomberoanele acestui veac decadent, în căutarea norocului (fiindcă „nu scornești prin gunoaie de amorul artei”), Demeter găsește „Rezolvarea. Cheia existenței lui!” Adică, neică, el a găsit o carte în care se afla secretul, scris negru pe alb, de a face din căcat aur. Noi știam că românii fac din aceeași materie primă bici, capabil să și pocnească, dar ideea de a extrage aur din banalul căcat, fie el și omenesc, devine de-a dreptul fascinantă pentru Demeter.

Cartea respectivă purta semnătura cercetătorilor de la American Chemical Society (ACS), care demonstau, fără dubii, că, prin metoda respectivă, se puteau obține și alte metale prețioase. „Vai, și cât rahat este în România! Adică, cât aur și câtă platină!!!

Dumnezeule!”, exclamă Demeter.

Putea, Doamne-Ferește, să găsească la gunoi un altfel de rahat: Teza de doctorat a lui Ponta sau cărțile scrise în pușcărie de Năstase, Becali sau Copos, dar cu ce s-ar fi ales?

Așa că Dumnezeu i-a pus mâna în cap și Demeter a trecut la descifrarea și popularizarea nemaipomenitei teorii de obținere a aurului din murdăria umană, fiindcă „Nimic din ceea ce e omenesc nu mi-e străin... Ori rahatul e ceva omenesc...!”, gândea fericitul și norocosul căutător prin gunoaie.

Ironia și autoironia sunt de-a dreptul întristătoare, în acest caz, dragi cititori. Puteți desluși în această parabolă ideea că noi, românii, proprietarii bogățiilor de la ROȘIA MONTANĂ, am dat aurul și platina unor străini, care ne-au dat în schimb un mare...rahat! Iar noi, căutând prin gunoaie, am găsit soluția să facem aur și platină din acest rahat, printr-o tehnică americană de ultimă oră...Sau că politicienii noștri chiar asta ne l-au produs de la Revoluție încoace... Cititorul va găsi sensul potrivit pe care ni-l sugerează Terziu.

După multe studii și experimente, Demeter și-a structurat propria-i teorie de extragere a aurului, ajungând astfel să țină discursuri, trainin-guri și conferințe, emisiuni televizate,

devenind, în scurt timp, cel mai iubit fiu al poporului. Metoda lui, care ținea, ce-i drept, de scatofilie, alimenta din nou nădejdea poporului roman. Unii români mai așteaptă și azi primul lingou de aur, prin metoda-tomberson a lui Demeter, deși mesajul lui Terziu e clar: din rahat, rahat răsar, nicidecum mărgăritare... Izbăvitorul de critici literari, din proza cu același nume, este un domn care se numește Sincron. La fel ca și Demeter, se gândește să scurteze suferința unor categorii de oameni, născocind ceva epocal. Deși nu citise decât două cărți în viața lui (probabil el auzise că Lech Walesa a citit numai una și aceea de electricitate), Sincron s-a gândit să-i aperse pe artiști (scriitori și pictori) de răutatea și abuzurile criticilor de artă. Acești farisei, cum îi cataloga el pe critici, trăiesc fraudulos de pe urma creatorilor de frumos și există riscul ca, în zece ani de zile, să avem parte de trei critici pe cap de autor.

Zis și făcut: salvatorul artiștilor a aprofundat „Analiza semantică a simplității”, „Concepția pragmatismului necrotic”, „Teoria universului tandru”, „Acceptabilitatea ipotezelor în teoriile alternative”, apoi a pornit la drum „pregătit până-n dinți”. S-a dus la locul de întâlnire cu criticii... și dă-i, și cântă: „Cutitul la os ne străpunge, / Un strigăt animă poporul, / Un țipăt: Ajunge, ajunge!”

Le-a spus criticilor verde în față: că sunt plini de resentimente și de invidie față de creatori, că atitudinea lor negativă face rău poporului român, că onor creatorii de artă sunt patrioți și bine-intenționați, iar arta lor este inestimabilă, că „poezia e ca și cum ai bea o bere reconfortantă”, că să mai stea dracului în banca lor... La final, a bătut de trei ori cu pumnul în masă, de i-a lăsat pe critici cu gura căscată, apoi a ieșit val-vârtej și s-a dus într-o cameră alăturată, de unde și-a luat pălincă și punga cu cârnați ardelenști tradiționali, drept răsplată pentru prestația sa fulminantă, în fața dușmanilor poporului, adică, în fața nenorociților de critici.

În celelalte povestiri înspumate în tragismul lor intrinsec, George Terziu cultivă hazardul și absurdul cu abilitate, căzând de bună voie în butaforie, autoironia și comicăria de care dau dovadă el și personajele sale îndulcind, într-un fel, absurdul și alienarea care străbat România de la Nistru până la Tisa...

Daniel, personajul din „Afacerea”, zice autorul, „nu era prost”. Păi, cum să fie prost un licean care studiază la Liceul „Mihai Eminescu”? El avea o prietenă, Stafida, cu care făcea și sex, și dragoste (nu prea știa care-i diferența dintre cele două îndeletniciri), despre care mama sa spunea: „Asta are gură tăiată cu sapa!” E ca și cum ai zice că e cioplită din topor... Vedeți absurdul țărănesc, de bună calitate a lui George Terziu?

Până la urmă, Stafida a rămas gravidă, iar adolescentul, în cârdășie cu un avocat de lume nouă, capabil să fure și cloșca de pe ouă, o vinde unui francez impotent, cei doi producând gravide pe bandă rulantă, gravide pe care le duceau la export, pe bani grei.

Ironie în tragedie, apar acolo și niște parlamentari de Timiș, care pun umărul pentru a exporta „bucăți de carne de muls”, pentru occidentalii impotenți, apare și o epigramă a umoristului Vasile Larco de la Iași, afacerile mergând strună și, vorba lui Fănuș Neagu, „Toată lumea-i fericită și cu lacrimi pe obraz!”

În „Surpriza”, Stratan, care era paznic de zi, tocmai se pregătea să-i facă soției sale (cu 17 ani mai mică) un cadou de zile mari: să-i dea flori și cercei, s-o ducă la Pizzeria Ali Baba, apoi la un film 3D, iar la final să-i administreze binefăcătorul sex oral, cu care el o obișnuise... Când acolo, ce să vezi: venind acasă, bietul Stratan găsește pe Violet încălecată de un zdrahon tânăr, care i-o trăgea de zor, pe un fotoliu extensibil, pe care Stratan îl primise, probabil, cadou, la cununie. S-a mai liniștit când a văzut că tânărul respectiv (un coleg de-al său, care lăcrimase la nunta lui cu Violet), făcea sex normal, sănătos și nu oral, așa cum făcea el cu jumătatea lui. Se bucura într-un fel că, în privința sexului oral, Violet nu l-a trădat, sexul oral rămânând doar privilegiul lui.

Stratan a dispărut câteva zile de acasă, lăsând-o pe Violet sub imperiul fricii și al întrebărilor Unde-o fi? Ce va urma? Mă va ucide, bietul meu Stratan? Care va fi viitorul meu, alături de el?

Când s-a întors acasă, Stratan a venit cu doi gealați, plini de mușchi, la vederea cărora Violet s-a cutremurat. Se aștepta la o bătaie soră cu moartea. La un mo-

ment dat, Stratan le-a spus musculoșilor: „Asta e!” Și le-a arătat canapeaua extensibilă. „Duceți-o naibii de aici, că mi-a adus numai necaz, Să n-o mai văd!” Apoi, cu o privire galeșă și seducătoare, el s-a adresat lui Violet: „Nu vrei să mergem diseară, să vedem un film 3D?”

Urmează „Leția de psihologie”, în care, Liliana, a cărei mamă era profesor de psihologie și pe tricoul căreia trona desenat un schelet de genul „Nu atingeți, pericol de moarte!”, cade victimă învățăturilor mamei sale. De unde se poate observa faptul că, într-o societate alienată ca a noastră normele morale sunt de prisos. Ideea e că, așa cum spunea Liliana, fata respectivei doamne, „și pe băieții urâți trebuie să-i iubească cineva”. „Fiindcă, și Biblia este ca o lege care nu are normele de aplicare, cum se întâmplă frecvent la guvernul actual!”

Urmează „Fabrica”. Unui personaj, Rasca, pe numele său de botez, i se oferă prilejul să intre în posesia unui Grant de 100.000 de euro. Ce să facă? Cum să-i investească?

Într-o fabrică de pâine? Într-un magazin de băuturi? În lumânări, iconițe și sicrie? La capitolul sicriilor, el a meditat ceva mai mult, influențat de ideea unui proprietar de sicrie polonez. „Fiul meu a avut ideea de a crea un calendar, de a crea ceva colorat și frumos: frumusețea femeilor poloneze și frumusețea sicriilor noastre!” Toate veniturile obținute din aceste calendare urmau să fie donate unor cauze nobile... Rasca, însă, a respins și această variantă, de frică să nu intre în coliziune cu Biserica românească, recunoscută pentru lăcomia și spiritul ei plutocratic.

Până la urmă, el s-a hotărât să facă o fabrică de baste, pentru toți românii care plâng. Vă imaginați succesul în afaceri al lui Rasca, având în vedere faptul că, din 1989 încoace, România tot plânge. Și asta, după ce ea plânse de la Facerea Lumii, până în 1989.

„Atunci viața mea a luat sfârșit” e o altă proză din volumul cu pricina, proză care începe mai mult decât promițător. „În experimentul pe care îl veți vedea, veți vedea că nu vedeți nimic! De ce nu vedeți nimic? Veți vedea îndată!” Ar trebui să mă opresc aici, ca să vă las să citiți povestea.

Un citat, însă, îmi dă ghes, iar acesta ne arată cum s-a dedulcit Victor, eroul acestei povestiri, la curve. Florin, un prieten de-al său, i-a spus într-o zi: „Mă, Victore, eu merg la curve, ce contează, măi, dar familia e familie. Știi ceva? Câteodată, când mă întorc acasă, chiar mă atrage și nevasta, că mi se deschide pofta. Sau mă gândesc la aia la care am fost și e bună și nevasta!” ECCE HOMO!

Din când în când, Dumnezeu face vizite de lucru pe Pământ, ca să vadă ce mai fac supușii săi maghiari din Ardeal. În cazul nostru, Bunul Dumnezeu a descins, doar prin duhul lui, într-o vizită la Satu Mare, acolo unde primarul Seghed Pandof a trăit o experiență unică. Vizita lui Dumnezeu la Satu Mare a fost însă prea subtilă și sofisticată pentru mintea bietului primar, care n-a înțeles în ruptul capului ce i s-a întâmplat. Mai întâi, o găină a secretarei lui a început să miaune. Apoi, în biroul lui, a avut loc un cutremur cu o magnitudine respectabilă, având în vedere faptul că etajera primarului a căzut la pământ. A urmat explozia cutiei poștale, în urma căreia au luat foc doar citațiile de la judecătorie, celelalte plicuri și documente rămânând intacte. Apoi, toți câinii comunitari din oraș au dispărut fără urmă. Boschetarii au început să-și revendice dreptul la muncă și la viață, caimacul cafelei primarului a luat forma unei cruci, care a persistat mult timp la suprafața cafelei. „Dumnezeu era pus pe pedeapsă, nu era cale de întoarcere. Sau dorea să-și facă simțită prezența prin tot felul de minuni.” Întrebarea finală „Dumnezeu trebuie să vină sau a plecat?”, trebuie să ne îndemne la meditație.

Trebuie să știți că nu lipsesc nici protestatarii din cartea lui Terziu, fiindcă, nu-i așa? „numai iubirea poate opri protestele și declinul economic!” Asta, presupunând că protestatarii se iubesc între ei... Faze tari: „Ministrul Educației le propune celor care n-au luat Bacul să iasă la dezăpezire”, mai ales că Guvernul a aflat că zăpada a fost adusă de Băscescu „cu avioane Lancer 3”. Zvonurile circulă ca gândul: „Trece trenul spre Galați/Plin cu unguri supărați.” Adică, nene, România va fi stat maghiar, zice unul. Altul, mai hâtru, i-o trage di-

rect în fes: „Fiecare mașină care merge iarna, trebuie să aibă în portbagaj un ungur mic pentru dezăpezire!” Și tot așa, bazaconii valahe: „Zăpada de la unguri e verde”, „Berea, fiind alcool, e primul pas spre femeia gonflabilă”, „Guvernul trebuie ajutat să facă cât mai multe prostii, numai așa poate fi ajutat să cadă!”, „Guvernul român a deviat furtuna spre Bulgaria”, „Cum au reușit cei din Papua Noua Guinee să scape de criză” etc.

Concluzia acestui mare protest constă în următoarele înfăptuiri: „O naștere prematură, trei logodne, trei tranzacții financiare, patru contracte de barter, un contract de leasing de utilaje, un parteneriat stabil la o pizzerie, un divorț fără copii, din vina ambelor părți (...) Protestul a fost o reușită!”

Orice bărbat care dăruiește flori femeii iubite este văzut cu ochi buni, nu numai de consoarta lui, dar și de celelalte femei din proximitate. Iar Mate era o femeie fericită că soțul ei, chiar după trei ani de la căsătorie, îi aduce flori. Lucru rar, în zilele noastre! Mai mult, Mate nu s-a supărat nici atunci când a aflat că soțul ei fura florile din cimitir, că nu strică o mică economie financiară, dintr-un salariu și așa modest... Dar, totuși, să iei florile din cimitir și să le dai iubitei, sună cam sinistru, nu-i așa?

Cu „Proza de la gară”, Terziu își încoronează opera, printr-o povestire filosofică, gara reprezentând un univers aparte în viața unei comunități. Gara e locul despărțirilor uneori definitive, gara e un spațiu multicultural, al unor voci multicolore, gara e locul întâlnirilor emoționante, locul lacrimilor... Iar trenul cară tristeți și despărțiri, dialoguri desuchiate, experiențe sexuale efemere, vise, destine...

Gara e totul... Bunăoară, un țigan zice: „Știi cum îl facem pe Dumnezeu să rădă? Povestindu-i planurile noastre de viitor!” Parafrazându-l pe țigan, eu aș spune: „Mă gândesc cât ar râde Dumnezeu, dacă Ponta i-ar povesti planurile lui de viitor!” Tot în gară, un popă zice: „Să fii bun în ceea ce faci, chiar dacă nu știi ce faci!”. Altul: „Ministerul Sănătății va dezveli un monument dedicat pacienților care au murit în spitale!” Apocaliptic, nu-i așa?

Cu toate acestea, George Terziu încheie optimist, bazându-se pe faptul că Institutul de Cercetări Vectoriale din Satu Mare (bășcălie paroxistică în formă continuată), în urma unui studiu comportamental al oamenilor de aici, a ajuns la concluzia că SĂTMĂRENIII SUNT ÎNCĂ UMANI ȘI BIPEZI!

Într-o țara a maimuțelor cu haine, a rămâne uman și biped e o mare performanță. Felicitări, George Terziu... E încă devreme la tine în suflet!

ILIE FÂRTAT

Poeme

„	Luna;
„	Lumina din ochii mei te neliniștește.
Trandafirii au pălit	„
În timp ce eu albeam leneș,	Eu, cu un
Privind ploaia.	Singur cap
„	Dar cu două guri
Într-un pom,	Bărfindu-mă de moarte.
Crescut pe un câmp pustiu,	„
Cântă un cuc	Am închis ușa
Ce-și cheamă numele -	Să stau singur
Zi tristă, singuratică.	Cu ale mele.
„	Toată ziua privesc,
Dorul, ca o jale	Pe gaura cheii,
S-a abătut asupra mea.	La boarea de vânt
Peste chipul meu domnește	Ce scutură florile
„	De visele lumefi.

EXPOZIȚIE „BOMBĂ” LA BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ

Ieri, 19 11 15 în holul Bibliotecii Județene a avut loc Expoziția de Artă Plastică organizată de trei artiști independenți, fiecare, făcând însă parte din: Societatea Culturală „Anton Pann”, Clubul artiștilor independenți de la Călimănești și Societatea culturală „Seniorii” din Râmnicu Vâlcea... Paul Stănișor, cu veleități de sculptor, adăugăm noi și de poet! din partea Societății „Anton Pann”; Ioan Luca din partea Asociației „Seniorii”-cu intarsii acoperind astfel un gol absolut; Viorel Voina, din Călimănești, un om absolut liber care mănuieste perfect oricare artă din spațiul artelor vizuale, vâlcene, ale momentului...Artiști Independenți! Holul Bibliotecii Județene pe care, cândva, acum unsprezece ani, 2004, Dumitru Lazăr, primul director, îl inaugura împreună cu noi, Societatea „Anton Pann” și bătea în „cuie” un proiect care atunci își propunea să facă din acest hol sala de expunere a artiștilor plastici vâlceni, independenți, să monteze dispozitivele de panotare, prin suspendare, a tablourilor de pictură, să organizeze prima Bială de Artă Plastică a Artiștilor Independenți. L-au schimbat pe Dumitru Lazăr prin înscenări oribile, în presă, și i-au schimbat întrucâtva și proiectul, holul BJ devenind un bun plastic mai ales al Uniunii Artiștilor Plastici, desigur, păstrând și Artiștii Independenți cărora le-au promis un statut vulnerabil de candidați la UAP...Oricum mișcarea independentă, naturală, fără de care nu poate exista cea profesionistă, atunci, a fost sugrumată, Societatea Culturală Anton Pann schimbându-și sediul și intrând în beciul de la Casa Memorială „Anton Pann” grație aprobării cererii noastre de către directorul Muzeului de Istorie, Claudiu Tulugea! Desigur, aici, la Biblioteca Județeană, pe parcursul acestui deceniu au avut loc manifestări memorabile, plastice, așa cum au fost expozițiile sculptorului Laszlo Kutas din Târgu Mureș și ale artiștilor plastici din Republica Moldova participanți la Taberele de Artă Plastică de la Muzeul „Nicolae Bălcescu” și curate de Sergiu Plop. Expoziția de astăzi se înscrie pe linia expozițiilor importante care au avut loc aici! acum la unsprezece ani! Noroc în continuare...

Am fost impresionat în primul rând de personalitatea septagenarului Ion Luca căruia, cu această ocazie, i-am descoperit CV-ul colosal pentru urbea vâlceană!...Învățător de renume cu diplomă în 1953! Încorporat la Școala de ofițeri tehnici de aviație în 1955 și pe care o absolvă în 1958. În 1959 înființează un Cerc de Aero și Navomodele în comuna Bujoreni. Medalia de aur la Mamaia în 1971 la Concursul Republican „Minitehnicus”. Din anul 1971 conduce Cercul de Intarsie și Pirogravură de la Casa Pionierilor Râmnicu Vâlcea. În 1971 la Concursul Internațional de la Avignon, „Copii lumii doresc pacea”, obține Premiul Special pentru Intarsie. A fost instructor aero și navomodelism la Casa Pionierilor Râmnicu Vâlcea alături de tatăl lui Radu Berceanu! dar și „sculptor” în masă vie în domeniul pomiculturii controlate fizic! cunoscuți fiind, mai ales astăzi, celebrii săi meri compuși din două trunchiuri în formă de U. Organizator pasionat (chiar și astăzi în lumea bună a Seniorilor) de tabere de pionieri și școlari din mediul vâlcean și național; acum iată, Ioan Luca este autorul intarsiilor expuse la BJ!...surprinzător! Intarsiile dumnealui, expuse, sunt „petice” decupate din marile lucrări de pictură sau grafică ale lumii...Pablo

Picasso- imagini preluate fragmentar din „Guernica” constituie elementul cel mai atractiv...Panoul expozantului este una din marile revelații ale acestui vernisaj. Bujoreni, comună de elită a spațiului vâlcean, „tresare”, jubilează cu această ocazie, în această seară, savurând personalitatea „seniorului” Ioan Luca, descendent direct din una dintre cele mai importante personalități născute aici, în satul Bogdănești, și care a fost Teodor Bălășel...Descendent la figurat, din haretismul acelor ani de la începutul secolului XX. Ioan Luca este unul dintre pionierii incontestabili ai aeronauticii vâlcene, care l-a dat pe Bogdan Roman, șeful „Cupolei” de la IAR 93, Radu Berceanu și tatăl, și care a fost instructorul nostru la clasa de aeromodelism din cadrul Casei Pionierilor Râmnicu Vâlcea; noi, care în 1977 construim IAR 93 și proiectam, și pregăteam asistați de un calculator CDC 3600-IBM fabricația avionului IAR 99, Petre și Tina Cichirdan.

O altă surpriză a constituit-o Viorel Voina pe care îl văzusem în expoziția de la finalul Taberei Vlaicu Ionescu, din Călimănești, în 2014, cu cele patru tablouri: două fantezii realiste, excepționale, unde desenul în perspectivă este într-adevăr de foarte mare valoare, și care astăzi ne îmbie cu zece-cinsprezece tablouri executate în tehnica uleiului pe pânză, pictură abstractă, zicem noi foarte fină, compoziții în linii și culori, acestea, delimitându-se reciproc și creând cromatici cu destinații savante în spațiul narativ. Pictură programatică în...impresii. Un pictor desăvârșit, chiar și în acest abstract, desenator! care trebuie să-și continue linia și tenta realistă, fantezistă, și care îl va situa mult deasupra mediei plastice vâlcene și nu numai! Sculpturile sale în piatră de nisip, încă, își așteaptă afirmarea...Trebuie să ne argumentăm afirmațiile citând din cronică scrisă în urma Expoziției din Iulie 2014, de la Călimănești, unde Viorel Voina a expus într-un regal plastic oferit de tabăra Vlaicu Ionescu: „Viorel Voina, patru lucrări, recital de pictură pentru cartea de poveste. Impresionant! Arta desenului bate arta fotografiei!” (Cultura vâlceană, iulie, 2014)

Desigur surpriză a fost și Paul Stănișor pe care special l-am lăsat la urmă, citindu-i însemnările mele dintre 2006 și 2010...I-am zis lui Paul Stănișor, care a venit de această dată cu o familie reușită de instalații, sculpturi modulare, că, totuși, ceea ce impresionează din totdeauna este sculptura monolit, care cuprinde așezarea! soclul inclus în lucrare, talpa, cea care o ține în picioare! ... Am mai vorbit despre meteahna secolului XX, prima jumătate, când majoritatea sculptorilor, invers lui Brâncuși, căutau golul în dauna plinului, cel mai fervent fiind Henry Moore...Și Paul Stănișor a început cu raportul dintre gol și plin, înclinând la început către goluri, astăzi, iată, toate lucrările sale fiind poetice forme ale plinului, părăsind complet, credem noi, nu pentru multă vreme, raportul subunitar dintre plin și gol! Îmi spunea cineva după vernisaj, mai mult ca să se afle-n materie (să nu zic treabă) că ar fi trebuit, în cuvântul meu, să amintesc de influența lui Brâncuși în opera lui Paul Stănișor! că toate lucrările sale sunt sub influența marelui Brâncuși. Desigur, nu avea dreptate, fiindcă tot ce se întâmplă astăzi în sculptură este sub influența lui Brâncuși, dar, noi, nu putem trece în

umbra acestuia întreaga suflare a sculpturii! De ce, fiindcă însuși marele sculptor gorjan a fost un „minunat” al plămuirii Naturii din cele mai vechi timpuri, plăsmuirii care și-au pus amprenta pe trecutul și viitorul acestui Univers; numai că el, nu a copiat nimic, timpul, aducându-ne ulterior faptelor sale, coincidențe între gândirea sa și gândirea ancestrală, dovedindu-se astfel în mod obiectiv unicitatea actului trăirii fără seamăn a fiecărui individ, dar desprins dintr-un trunchi comun; trunchiul lui Adam, cel cu un unic destin, cel cu Dumnezeu în el! Plăsmuirile Naturii, astăzi, după ce Brâncuși le-a dat „liber” la întâlnirea cu al Doilea Adam, trecut prin autodistrugere în secolul XX, secolul fisiunii nucleare, dar și al conștientizării draconice a dumnezeului Baal, sunt la îndemână oricărui; rămâne ca omul secolului XXI, Nou Adam, să le considere ca parteneri de viață, plăsmuirile fiind chiar...viața! Este prea mult să iei un plăsmuitor de forme, create sau nu prin metodele sculpturii, și să-l faci epigon al marelui oltean, care, și el, la rândul său, a fost mai mult plăsmuitor decât sculptor, unul care a armonizat mai bine decât toți filosofi din lume armonia dintre gol și plin. Întreg ansamblul de la Tg Jiu este un preaplin a acestei armonii... Să fim serioși! Brâncuși a dispărut de mult, de când a apărut, s-a transformat într-un anume cer, și, acum, pentru oricine de pe acest pământ el este o mare conștiință pe care oamenii de bună credință o vor în interiorul lor, desigur ca și pe Adam, ca și pe Dumnezeu. Și fiindcă obiectele-forme ale lui Paul Stănișor mi-au provocat aceste gânduri trec peste, afirmând, că, este bine că Paul s-a obișnuit să caute permanent forme și iar forme; că nu se chinuie, că nu încearcă să se întrezeze cu tehnicile uluitor de grele ale sculpturii de anvergură, dar se întrezează cu tehnica versului, cu gândul filosofic, și, pe lângă ele, cu zecile și sutele de forme insignifiante, dar care toate pot să-i umple viața și viitorul cu inestimabilă sursă de trăire care este creația... Acum zece ani! da, chiar zece sunt, când am văzut tablourile și formele lui Paul Stănișor, culmea! construite la fel: relief în desen și forme în relief, la Episcopia Râmnicului, expoziția „Arta-Fereastră a sufletului”, am scris „...adăugăm un nume interesant, un participant care prin luarea de cuvânt nu numai că s-a evidențiat, arătând că este condus de un crez, dar a reușit să-l smulgă pe ÎPS Gherasim din duhul blândeții și să-l facă să critice potențații vremii:

- *Avem atâtea de rezolvat, de făcut, și ei se ceartă întruna la televizor...* Văzându-i lucrările, toate cele expuse, am sesizat vâna desenatorului, viziunea pe tărâmul formelor, inovarea formulei de compunere ale acestora, simțirea artistică” (Petre Cichirdan, „Interferența Artelor. Critice. Arta Plastică”, Editura Intol Press, 2011, articolul „Arta-Fereastră a sufletului”-Aprilie 2006, pag. 147). Tot așa mai târziu, în 2010, în articolul „Expoziție de artă plastică la sala C. Ilescu”, pag.161 din aceeași carte, spuneam: „...Paul Stănișor cu ale sale forme cioplite, visuri de boemă curată, purtată între forma sculpturală și inocența poetică. Un adevărat *capelan*.” Și tot în 2010 după vernisajul expoziției „Fantezii estivale” de la Sala C. Ilescu scriam: „Paul Stănișor umplând toate golurile din spațiul expozițional, dar descoperind mereu altele în materialul sfânt al lemnului.”

Bombă ni s-a părutși prezentarea lui Nicu Cismaru care

a catadicsit să deschidă manifestarea și să o închidă cu două poeme scrise de domnia sa! Interesant, nu? decât prea multe vorbe...

Desigur, și nu în ultimul rând, am remarcat prestația Violetei Scrociob care nu a pregetat nicio clipă să se ocupe de acest vernisaj, zile multe înainte dar mai ales azi; să arate tuturor mediul prielnic al artiștilor independenți care trăiesc astăzi, credem noi, o glorie pe carte nimeni nu a mai crezut-o, decât poate noi, foști membri ai Societății Culturale „Anton Pann”...Invitații Violetei Scrociob au fost de această dată niște copii talentați care au întreținut atmosfera voce și gitară: Iulia Mihalcea, Ana Popa, Călin Ariciu și, profesoara lor, Eleonora Valentina Baldovin.

pcickirdan

VINTILĂ CIOCÂLTEU LA CĂLIMĂNEȘTI

Gheorghe MĂMULARU

Printre personalitățile care au vizitat stațiunea Călimănești-Căciulata și au sprijinit și activitatea balneară a fost și Vintilă Ciocâlțeu, profesor la catedra de biochimie a Facultății de Medicină din București.

În cele ce urmează prezint câteva aspecte din viața și activitatea sa medico-literară precum și legăturile sale cu Călimăneștiul.

Vintilă Ciocâlțeu s-a născut la 12 aprilie 1890 în comuna Plenița județul Dolj. A urmat clasele primare în comuna natală (1902), Liceul Carol I din Craiova (1902-1910) și Facultatea de Medicină din București (1910-1919). În timpul studenției a fost extern (1912-1915), apoi intern (1915-1920). După aceea devine asistent la Clinica Medicală condusă de profesor dr. I. Nanu-Muscel (1920-1924), șef de lucrări (1924-1931), conferențiar de chimie clinică și boli de nutriție (1931), agregat consilier (1932), profesor titular la

catedra de chimie biologică a Facultății de Medicină din București (1938), decan al facultății (1941-1944). A făcut studii în străinătate, la Institutul de Patologie al Universității din Berlin (1922-1924), la Cambridge în Anglia și la Havard din Boston în SUA.

Vintilă Ciocâlțeu a fost fondatorul biochimiei în medicina românească. A fost membru al Academiei de Științe Medicale din România președinte al Societății studenților în medicină din București (1920). A scris mai multe lucrări: „Fibronul uterin” (1919) și altele pe care le-a publicat în revistele științifice de specialitate.

Dar Vintilă Ciocâlțeu a avut și preocupări literare. A debutat în 1924 cu poezia „Singur” în revista „Gândirea” la care a și colaborat ulterior, a cultivat lirica de dragoste și meditația. A debutat editorial cu volumul de versuri „Poezii” (1934). A colaborat la Viața Românească, Mișcarea Literară etc.

Vintilă Ciocâlțeu a avut și relații cu Călimăneștiul. Adevsea își petrecea vacanța de vară în stațiunea balneară

Călimănești-Căciulata.

Prin anii '30 ai secolului XX domnia sa a înființat la Călimănești laboratorul de analize medicale (hematologie și biochimie). La acest laborator a lucrat ca laborant și Nicolae Pribeanu, soțul mătușii mele Maria Pribeanu (născută Stancu). Laboratorul a existat la parterul clădirii unde se află azi Biblioteca A.E.Baconsky din Călimănești, lângă sala cinematografului. Domnia sa a cercetat și izvoarele minerale din Călimănești și Căciulata punând acțiunea terapeutică la baza activității de laborator, a acordat și consultații medicale. I-a consultat și pe cei săraci în mod gratuit.

Din nefericire, în ziua de 3 februarie 1947 a încetat din viață la București. Avea cincizeci și șapte de ani. Decesul său a îndurerat foarte mult cetățenii din Călimănești care l-au cunoscut. Îl prețuiau și respectau. Îl considerau ca fiu al Călimăneștiului.

SAGITARIUS

RĂSPLATA

Premierul a scăpat
Cu genunchiul operat
A primit și unul nou
Chiar de la partidul său.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

Armonie-ntre Palate
Cum era și în trecut
Asta da continuitate
Lasă cetățeanul mut.

ANDREEA CRISTINA BÎZÎC

DOI ACTORI...

Sufletul meu plânge
El simte cum inima se frânge,
Dar aici spun stop;
Vreau să trec peste acest hop.

Vreau să fim iar noi,
Nu mai vreau doar ploii.
M-am săturat de nori,
Nu mai vreau să fim actori.

În piesa din viața mea
Știu că viața e rea,
Dar, te rog, nu fii ca ea,
Lasă-ți iubirea să-mi spună ce vrea.

FĂRĂ SECRETE

Nimeni nu a văzut, nimeni nu a știut,
Noi totul secret am ținut,
Iar acum niciunul nu mai spune
Despre iubirea căreia i se supune.

Puteam să fim un întreg univers,
Dar acum ești doar al meu vers.
Fiecare urmează un unic mers
Dar ajungem cu toți la același demers.

Prietenia e mai presus ca toate,
Dar explică-mi cum se poate:
Să iubești mai mult o persoană,
Care îți este un prieten sau chiar o comoară.

LIPSA TA...

Zilele trec, iar timpul se scurge

Iubirea ca un râu de lacrimi curge,
Ea te strigă în al ei urllet,
Iar tu îmi bântui doar prin cuget.

Te caut în orice, dar nu ești.
Eu în iubire vreau să trăiești,
Dar să fie iubirea mea
Că altfel o să am inima grea.

Inima doar vrea să zboare,
Ca o pasare nemuritoare
Dar se îngreunează cu un mare dor:
Imaginea persoanei pe care o ador.

VIAȚA MEA

Nu știu ce să-ți zic,
Mă simt ca un nimic.
Să fiu un nimeni aș vrea,
Pentru că orice decizie e grea.

În viață drum drept vreau să am,
Dar mereu mă lovesc de un geam,
El este o piedică grea,
Ce omoară speranța mea.

Dar mai am o scăpare:
Când sufletul intra-n visare,
Totul iar prinde culoare,
Nu mă mai simt ca la închisoare.

Întrebare

Un răspuns
stă bine-ascuns
în marsupiul gândului,
în poșeta șarpelui.
Cu păcat,
e-un condamnat,
un încălțat
prea învățat...
Cu doctorat?

Marinela CAPȘA

s-pc, 1969, lemn patinat

REVISTĂ DE CULTURĂ TRIMESTRIALĂ produsă de ECOSTAR 21 și EDITURA INTOL PRESS

Editor șef: Petre CICHIRDAN
Redactor șef: Bogdan CICHIRDAN
Secretar de redacție: Felix SIMA
Tehnoredactare: SC INTOL SRL
Colaboratori:

Constantin POENARU
Mihai SPORIȘ
Marian PĂTRAȘCU
Simona Maria KISS
Gheorghe PANTELIMON
Gheorghe MĂMULARU
Paulian BUICESCU
Vasian MIRCESCU
Gheorghe SPORIȘ
Adina DUMITRESCU

Redacția:
Rm. Vâlcea, Calea lui Traian nr. 169, bl.
5, sc. E, ap. 3

Telefoane: 0250.736615
0350.401254
0746.029824

E-mail: cichirdan@yahoo.com

Website: www.globalartfusion.com
www.culturaarsmundi.ro

ISSN: 2285 – 6919

ISSN-L: 2285 – 6919 Preț: 3 lei

NOTĂ: Întreaga responsabilitate a conținutului articolelor revine autorilor.
Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului.